

DIALOG

KREŠŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

1/2008
ročník

**EKUMÉNA
OČAMI**
Daniela Pastirčáka

**EKUMENICKÁ
BIBLIA**

**ZBOR
STARÁ TURÁ**

Kamil Vyskočil s manželkou Vlastou

Narodil sa 4. 7. 1925 v Bratislave. Za prvého sprievodcu a učiteľa vo svete umenia považuje svojho otca. Ten ho do sveta hudby priviedol už ako 6-ročného; keď mal 11 rokov, kúpil mu harmónium. U otca dostal aj základy fotografovania. Na týchto dvoch „otcovských“ pilieroch postavil celý svoj umelecký tvorivý život fotografa. Neskôr súkromne študoval fotografiu u prof. K. Plicku a prof. Kožehubu. V rokoch 1956–75 pôsobil ako profesionálny fotograf v obrazovom týždenníku *Život*, od roku 1975 bol slobodný umelec. Venoval sa reportážnej, výtvarnej a portrétnej fotografii. Fotil najmä umelcov z oblasti hudby a divadla. Od roku 1972 spolupracoval ako divadelný fotograf so Slovenským národným divadlom. Je autorom vyše 20 obrazových publikácií (*Videl som hudbu*, 1969; *Slovenská filharmónia*, 1974; *Lúčnica*, 1979; *Slovenské národné divadlo*, 1980 a ďalšie).

Zúčastnil sa na mnohých kolektívnych výstavách doma i v zahraničí. Individuálne vystavoval v Bratislave, Brne, Berlíne, Varšave, Moskve a v mnohých ďalších.

Jeho rodičia sa obrátili v Kresťanských zboroch, on sám a neskôr celá jeho rodina boli členmi baptistickej cirkvi.

S manželkou Vlastou mal šesť detí a takmer všetky idú v umeleckých šľapajach svojho otca, či už v oblasti hudby alebo výtvarného umenia. Žije v Bratislave.

DIALÓG

Odporúčaná predajná cena 40 – 60 Sk
(podľa zborových dotácií)

Objednávky v jednotlivých zboroch.
Objednávky v redakcii:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC,
KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 8040 883/ 1100, špecifický symbol 0108

Redakčná rada:

Štefan Markuš, (predseda)
Tibor Máhrik (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava),
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Števko (Levice)

Šéfredaktor (a vydavateľ):

Bohuslav Piatko (– KP Slovakia)
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Redakcia:

Emil Komárik
Jozef Uhlík
Jana Hlatká
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:
priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:

Jana Hlatká a Kristína Uhlíková

Dizajn a grafické spracovanie:

Martin Piatko

Redakcia:

Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 529 57 933
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:

Kamil Vyskočil, *Lidice*

Zadná strana obálky:

Kamil Vyskočil, *Kriváň*

Reg. číslo MK SR: 3881/2007
ISSN: 1337–6985

O B S A H

4	FÓRUM ČITATEĽOV
6	SLOVENSKO, EKUMENICKÁ BIBLIA, SCHENGEN A JA Bohuslav Piatko
7	EKUMÉNA EŠTE NIE JE HOTOVÁ Daniel Pastirčák
10	JEDEN PREKLAD PRE VŠETKÝCH
15	CHLADNÁ STOROČNICA Jana Rojková
16	PREDSTAVUJEME ZBOR STARÁ TURÁ
24	MILAN JURČO
26	DIMENZIE KOMUNIKÁCIE Ľuba Heinzlová
28	BOŽIA EXISTENCIA Dalibor Krúpa
29	DVE OTÁZKY

Tolle et lege!

Milí čitatelia,

Srdečne vás všetkých pozdravujem do nového roku 2008! K Vianociam dostalo Slovensko takmer najvzácnejší možný dar. Vzácnejším by už bol iba návrat nášho Pána Ježiša. Tým vzácnym darom je prvý slovenský ekumenický preklad Biblie. V celej histórii Slovenska je toto iba tretí úplný preklad Biblie z pôvodných jazykov. Je preto len prirodzené, že aj toto prvé číslo Dialógu tomu venuje patričnú pozornosť. Odborné recenzie napíšu biblisti, ale my veľmi ďakujeme

všetkým prekladateľom za toto dielo. Zvlášť si spomíname na tých, ktorí sa jeho dokončenia už nedožili. Menovite tu chcem pripomenúť brata Ondreja Luptáka, ktorý síce nebol prekladateľom, ale bol jedným z iniciátorov vzniku Slovenskej biblickej spoločnosti a prekladateľských prác. Najšťastnejší by som bol, keby sa tieto moje riadky stali aspoň pre niektorých z vás hlasom chlapca, ktorý v roku 386 zvolal: „Tolle et lege (vezmi a čítaj)!“ Keď ho Aurélius Augustin začul, vzal Písmo, čítal a stal sa kresťanom. Ilustrácia otvorenej ruky nám poslúži ako návod na praktické osvojovanie si Biblie:

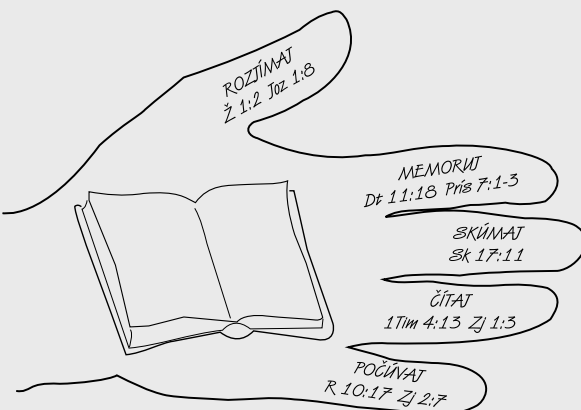
Malíček znázorňuje **počúvanie Biblie** (R 10:17, Zj 2:7). Je veľmi dôležité počúvať jej výklady. Je však veľmi labilné, ak sa pokúsime uchopiť Bibliu iba malíčkom. Prstenník znázorňuje **čítanie** (1Tim 4:13, Zj 1:3). Čítaním veľkých úsekov získame

pomerne povrchný, ale zato prehľadný obraz o hlavnej dejovej línii a zámere Písma. Prostredník ilustruje **skúmanie** (Sk 17:11). K dôkladnejšiemu osvojovaniu Biblie musíme podrobnejšie skúmať jej menšie odseky v ich kontexte, v ktorých hľadáme kto, čo, komu, kedy, kde, ako, prečo a načo povedal, a premýšľame,

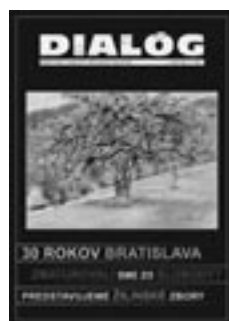
čo z toho vyplýva pre nás. Nie je to dnes populárne, ale ukazovák nám ukazuje **memorovanie** Písma (Dt 11:18, Prís 7:1-3). V Biblii nájdeme nielen množstvo pokynov, ale aj niekoľko skvelých príkladov toho, aké dôležité a užitočné je poznať jej kľúčové odseky naspamäť. Je dobré mať slová Biblie neustále pri sebe v pamäti mobilu, ale oveľa lepšie je mať ich napísané na „tabuli svojho srdca“ (Prís 3:3).

Predmety uchopíme pevne iba vtedy, ak všetky prsty spolupracujú s palcom. Tak ako palec má kľúčovú funkciu pri uchopení predmetov, aj naše **premýšľanie, rozjímanie či meditácia** (Ž 1:2) majú kľúčovú úlohu v hlbokom osvojovaní si zvesti Biblie. Naše počúvanie, čítanie, skúmanie a memorovanie Písma budú naozaj účinnými v našom živote iba vtedy, ak každé z nich bude spojené s premýšľaním o ňom.

Tak ako každý z prstov je dôležitý na našej ruke, všetkých týchto päť spôsobov osvojovania si jeho Slova nám Boh prikazuje aj odporúča. Náš Boh je hovoriacim Bohom. Preto vezmime a čítajme, lebo len tak budeme môcť žiť konzistentný a víťazný kresťanský život, aký vám všetkým na začiatku nového roku zo srdca želám.

JÁN HENZEL

Z ohlasov na nulté číslo DIALÓGU

Píšte, mailujte, diskutujte na www.mesacnikdialog.sk.

Rozbehové číslo

Mám veľké očakávanie. Nulté číslo, ktoré vyšlo, považujem za rozbehové, takže by bolo príliš zavčasu prispievať nejakými veľkými kritikami alebo pochvalami. Prvým pozitívom je samotná skutočnosť, že Dialóg je tu! Jeho kvalita bude závisieť od ochoty ľudí prispievať a od schopnosti vyjadriť veci moderným „šľavnatým“ spôsobom.

Jaroslav Tomašovský, Levice

Chcem svedectvá a príbehy

Podľa slovníka slovenského jazyka je polemika útočná a ostrá výmena názorov a ja sa musím priznať, že mne to v kontexte s časopisom, ktorý stojí na kresťanských hodnotách, nejako neseď. Možno chceme polemický časopis, lebo očakávame filozofovanie a úvahy, ale musím povedať, že okrem tohto jedného mne nesympatického slova ma Dialóg potešil. Uvedomila som si pri ňom, že kazatelia zborov sú moja generácia, ľudia, s ktorými si tykám, mám s nimi spoločnú minulosť a sú mi veľmi blízki (Fazekaš, Markuš). Generácia mojich detí už organizuje konferencie a vedie rozhovory... Tak som si viac uvedomila, že vek nezastaví. A čo ma nesmierne teší a veľmi s týmto časopisom zblízuje je, že neobsahuje sladké obrázky usmievajúcich sa prešľastných ľudí ako niektoré iné kresťanské časopisy. Rada by som si v ňom prečítala živé svedectvá, príbehy, skúsenosti... ale pravdivé, neprikrášané, nedokreslené, proste také, aké život naozaj prináša, alebo radšej nič. Nehovorím, že by zrazu CB mala vyniesť na povrch nejakú špinu a kal, čo sa v každej spoločnosti, kde sú ľudia, nájsť dá, ale chcem v Dialógu nájsť pravdu, ktorá oslobodzuje.

Iveta Glevitzká, Trenčín

Nezaujalo ma nič

Bol som dosť sklamaný a viem, že by som si podľa obálky v stánku takéto niečo nekúpil. Vnútri mi veľmi neseďeli tie pastely, na stene by sa mi páčili, ale v časopise toto nemusím. Prvé čísla nemusia byť hneď vybrúsené, ale pripadalo mi to akési šedivé, články som najskôr len prebehol a keďže ma nič extra nechytlo za srdce, tak som to odložil nabok. Hľadal by som tu tak jeden alebo dva motívy, čo človeka vyburcujú k mysleniu, a tu som to nenašiel, zdalo sa mi to akési ploché. Lenže kritizovať, to je to najľahšie. Nechcem kritizovať niečo, na čom sa iní ľudia nadreli, a že sa nadreli, to je vidno. Potešili ma niektoré reakcie kazateľov v diskusii, aj článok brata Fazekaša. Páčili sa mi krátke správy. Ak by som osobne mohol pomôcť niečo urobiť, urobím to rád.

Peter Nešpor, Žilina

Príveľa debát

Je dobré, že je tam veľa rozhovorov, lebo treba počuť jedných i druhých. Podnetné sú spomienky na tých pred nami, lebo treba nadväzovať na minulosť. Veľmi osožné je predstavovanie zborov. Hádám by nezaškodilo aspoň trochu poodhrnúť aj niektoré bol'ové a problematické miesta. „Matura zo slobody“ – to je už veľa debát. Namiesto tohto dialógu sa malo poprosiť, aby niekto spracoval článok: „Náš život v demokratickej slobode z pohľadu Písma“ a zhodnotil, čo beží dobre, čo kríva a čo je prekrútené a v čom sa naše pokolenie odvoláva len na „ľudské práva“ a neuznáva „ľudské povinnosti“. Nepríjemne ma prekvapilo, keď u nás v zhromaždení ohlasovali, že česká Brána bude ročne stáť 510,- a slovenský Dialóg 650,- korún.

Ľudovít Fazekaš, Levice

Priniesť celospoločenské témy

Nulté číslo je svojím jazykom a témami postavené vnútrocirkevne a hľadá skôr do minulosti. Bol by som za to, aby sme sa viac zahľadeli dopredu, zaoberali sa aj celospoločenskými témami a vyjadrovali sa jazykom, ktorý bude zrozumiteľný aj ľuďom z necirkevného prostredia. Grafika by sa mala zjednodušiť a názvy článkov zvýrazniť tak, aby upútali oko.

Josef Sýkora, Bratislava

Nenaplnený podtitul

Stanice, posviacky, krst, kázeň, konferencia mládeže, biblické postavy, svedectvo, životopisy... Príliš cirkevný jazyk a obsah málo pútavý pre čitateľov. Zatiaľ chýbajú témy, ktoré hýbu spoločnosťou (zvlášť ak by časopis mal ambíciu byť pútavým aj pre nekresťanov); je akoby len o nás samých. Podtitul časopisu „diskusný a polemický“ zatiaľ neseď. Bola tam len jedna diskusia. Ak by mal podtitul sedieť, bude treba viacero tém, ku ktorým sa dá potom diskutovať a polemizovať (napr. na www stránke). Ale veľké pozitívum je, že pred celou cirkvou stojí výzva, ktorú ste nastolili, a začíname sa tiež viac vnímať ako celoslovenská cirkev, nielen môj zbor...

Rastislav Števkó, Levice

Mohlo by sa to podariť

Najskôr som sa trochu bála, aby to nebolo nejaké intelektuálne čítanie, ktoré bude mať problém osloviť jednoduchších ľudí na Slovensku. Ale začínam veriť tomu, že to bude dobré, pretože som vôbec nečakala toľko strán, materiálov, a že toľko ľudí sa zapojí a bude písať! Verím, že svojou troškou prispem aj ja, preto som privítala ponuku zúčastniť sa na tvorbe Dialógu.

Jana Rojková, Žilina

Som optimista

Pre mňa bolo v čísle dost' zaujímavého čítania. Spomienka na otcov je dobrá rubrika. S dojatím som si prečítal básne uja Betinu, ktorého krásne verše aj s chuťou spievam zo spevníka. Osobne mám trochu d'alej k výtvarnému umeniu a z tohto uhla sa mi zdá, že farebné diela asi dost' strácajú v čiernobieli podaní. Dávam si trochu otázku, či niektoré vnútorné stránky s ilustráciami boli vhodne využité (graficky vyriešené). Možno tam niekto vidí závažnejšie nedostatky. No neviem, kto tu môže byť arbitrom. Najviac ich možno vidí sám vydavateľ a prípadne autori redaktori. Nuž, ja to beriem optimisticky. Veď aspoň vieme, čo máme opraviť. Ak niečo chýba, dá sa doplniť. Považujem za utópiu urobiť dokonalé prvé číslo. A za zbytočné priveľmi sa trápiť nad prvými chybami. Ani moje deti nevedeli všetky slová v prvom roku života. Ale dnes mám čo robiť, aby som im stačil. Ako povedal brat tajomník Markuš, Dialóg je aj prejavom odvahy. Preto všetkým, ktorí

sa do toho dali, ďakujem. Dodali ste odvalu aj mne. A zároveň vás chcem povzbudiť, aby ste ďalej išli odvážne za Božím hlasom, ktorý vás v tomto čase k tomuto dielu povolal. Ja som za časopis vďačný. Budem sa chytať vesla a nie vrátať diery do dna.

Štefan Evin, Levice

Ad: Zmaturovali sme... ?

Chcel by som reagovať na príspevok T. Máhrika na strane 16.: „...my ani nie sme prioritne povolaní klásť si otázky, ale k svedectvu. Cirkev je spoločenstvo svedkov, ktorí nesú evanjelium, teda menej majú hovoriť o sebe a viacej o Tom, ktorý nás zachraňuje. ... „Takže uznávam, že táto doba priniesla nové výzvy a otázky, ale my máme odpovede, ktoré sú platné na večné veky.“ T. Máhrik takto reagoval na predchádzajúcu výzvu D. Pastirčáka k opatrnosti pri veľmi rýchlom kladení odpovedí zo strany nás, kresťanov po 89-tom na rôzne spoločenské otázky. A vôbec k opatrnosti pri snahe svedčiť nie kresťanskej spoločnosti. A toto je veľmi

dôležité, pretože Daniel netvrdil, že nemáme svedčiť. S výrokmi Tibora sa viem stotožniť len do tej miery, že ich chápem ako určité dodanie odvahy k neprepadávaní prílišnému skepticizmu, módnemu cynizmu, či strachu vysloviť to, čo si myslíme. Danielove slová však podľa mňa k takému „neodvážnemu“ správaniu sa jednotlivca nenavádzali. Práve naopak, zdôrazňujú, že otvorenie sa otázkam chce odvalu. Osobne som presvedčený, že moje svedectvo priamo súvisí s kladením si otázok. V tomto zmysle zdieľam s Danielom jeho obavu zo svedčenia bez kladenia si otázok smerom k vlastnému životu, kontextu, hodnôt, cieľov, majích „právd“. A to práve preto, že svedectvo podľa mňa veľmi súvisí aj so mnou. Na ceste premeny nemôžem seba obísť, či preskočiť. Áno, mali sme milosť objavovať večne platné princípy, ale nemyslím si, že môžeme sebavedome vyhlásiť, že vlastnime odpovede na všetky zložité témy, ktoré prináša doba.

Jano, Bratislava

Odpovedá šéfredaktor

Milí čitatelia!

Po úvodnom letáku a skúšobnom nultom čísle Dialógu sme tu naostro. Už na prvý pohľad vidíte, že sme si názory vypočuli a pokúsili sa ich realizovať tak po grafickej, ako aj po obsahovej stránke. Dúfame, že smerom k lepšiemu. O tom, či to bude dobrý časopis, rozhodnete vy svojím záujmom a príspevkami. To na jednej strane. Na druhej strane je na nás, aby sme prichádzali s témami, ktoré sú dôležité z hľadiska existencie našej, ale nielen našej, cirkvi. Aj s témami, ktoré prináša celospoločenský život. Je síce veľa dôvodov na skepsu, ale oveľa viac je nádeje a lásky. Len ich občas nevidno. Je na nás všetkých, aby sme ich v Dialógu zviditeľnili, aby sme sa navzájom posilnili.

Nulté číslo bolo pre nás veľkou školou a skúškou. Nezvládli sme všetko dostatočne, a keď číslo vyšlo, objavili sa názory, že sme ho nemali vydávať, kým nie je dokonalé. Je na tom kus pravdy, ale možno by sme o tom, ako má časopis vyzeráť, debatovali doteraz. Ja som rád, že nulté číslo vyšlo, aj keď nevydarené. Bolo pracovné. Platí však to, čo napísal levický kazateľ Štefan Evin: „Aspoň vieme, čo sme spravili zle, a čo treba napraviť“.

Ak sme sa nedokonalým spracovaním tém a grafickým stvárnením dakoho dotkli, ospravedľňujeme sa.

Zmeny v grafike sú viditeľné. Nehovorím, že je dokonalá,

ale naznačuje smer, ktorým sa chceme uberať. Dúfam, že je badateľná aj zmena v obsahovej náplni a jazykovej úrovni. Chceme, aby obsahová náplň časopisu žila, a vyjadrovala aktuálne potreby života kresťanov. Preto nebudeme celý časopis viazať do pevných nemenných rubrik, ale celkom pokojne zrušíme rubriku, ktorá vás neosloví, a otvoríme inú, potrebnú. Na tento rok však určite necháme predstavenie zborov.

Posledná poznámka k cene. Viacerí nás porovnávajú s cenou Brány s tým, že by stačil menší formát a čierno-biela obálka. Ani formát (pokiaľ nie je aspoň polovičný), ani farebná obálka nie sú však až také rozhodujúce pri cene. Podstatný je náklad – počet výtlačkov. Ak si vezmete, že Brána vychádza približne v trojnásobnom náklade, tak sme cenovo porovnateľní, dokonca ešte možno cena za kus vychádza mierne v náš prospech.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí ste zareagovali e-mailami na našej webovej stránke, alebo na mojej adrese. Ospravedľňujem sa tým, čo nám poslali listy, že sme ich do tohto čísla nezarádili. Prerábanie grafickej koncepcie nám zabralo trochu viac času, ale určite budeme spracúvať a uverejňovať aj písané listy a ohlasy už od budúceho čísla.

SLOVENSKO, EKUMENICKÁ BIBLIA, SCHENGEN A JA

BOHUSLAV PIÁTKO

Na Slovensku sa koncom minulého roka udiali až dve veľmi významné udalosti. Prvá – vyšiel ekumenický preklad Písma svätého. Druhá – Slovensko definitívne vstúpilo do schengenského európskeho priestoru, teda do Európy bez hraníc.

N Neuveriteľné sa stalo skutočnosťou. Veď vari iba prvý preklad Biblie pred vyše tisícstoštyridsiatimi rokmi do staroslovienčiny bol pre všetkých. Aj to len preto, lebo bola iba jedna cirkev. A Európa bez hraníc... ? Tá vari nikdy ani nebola. Pred osemnástimi rokmi sme sa spolu na námestiach odstrihávali od komunizmu a prestrihávali cez ostatné drôty do západnej časti Európy. To sme držali spolu asi posledný raz.

Keď sme za totality chodievali na Devín, často som túžil pozrieť sa naň z druhej strany Dunaja, z tých kamenných plážičiek, na ktoré bolo vidno cez ostatné drôty železnej opony. Teraz sa tam už dalo ísť, ale s pasom to akosi nebolo ono. A tak som v roku 2004, keď sme vstupovali do Európskej únie, ani nebol oslavovať na námestí. Sadol som na bicykel, strčil do vrečka občiansky preukaz a dvadsať eur a vyhľadal som tie – kedysi zadrôtované – pláže. Boli tam, a ja som si sadol a dlho som sa z rakúskej strany Dunaja pozeral domov. Bol to úžasný pocit a celý som sa smial. Odvtedy sa chodím bicyklovať do Rakúska. Majú tam vybudované cyklistické trasy a ľudia tam ešte nezabudli, že na dedinách a poliach sa pri stretnutiach ľudia zdravia. U nás to už akosi nefunguje. Škoda. Viete, ako je dobre ísť pomedzi polia a vinice v Burgenlande a zdravieť sa s neznámymi ľuďmi? Zakričať každému vinohradníkovi alebo roľníkovi: „Pán Boh pomáhaj!“, a tešiť sa z toho, že mi každý odkýva, a zakričí pozdrav. Stále ma však tak trochu škreklo, že musím vyťahovať na hraniciach občiansky preukaz. Ešte stále to nebolo ono. A tak som sa tešil na vstup do Schengenu, keď si už budem chodiť po Rakúsku a Európe ako doma – bez pasu. Stalo sa. A ja som opäť neoslavoval na námestí, ani som netancoval pri rozpílených hraničných závorách. Len som sa prešiel do Rakúska a na hraniciach som nevytiahol nič, ani občiansky preukaz. A opäť som sa celý smial. Ale potom sa mi zjavili pred očami iné oslavy z televíznych novín. Tie, ktoré nám víťa-

zoslávne oznamovali, že na východných hraniciach sme úspešne zvládli postavenie železnej opony z ostatných drôtov najvyspelejšej techniky, ktoré len päťsto kilometrov východnejšie rozdelili iné vzťahy, iné rodinné či susedské zväzky. Do šťastného smiechu sa predrali gogoľovské slzy. História železných opôn a ostatných drôtov na Slovensku sa ešte neskončila, len sme ich posunuli ďalej na východ. Asi to tak zatiaľ musí byť.

Radosť som prežíval, aj keď som prvý raz chytil do rúk prvý slovenský ekumenický preklad Písma svätého. Konečne aspoň v niečom opäť spolu... Znovu som sa smial. To bolo v nedeľu. V pondelok bola pri príležitosti slávnostného uvádzania ekumenickej Biblie do života tlačová konferencia. Bol som zvedavý, či takúto závažnú udalosť v histórii nášho

**Slovensko má asi 5 miliónov obyvateľov.
80 percent sa hlási ku kresťanstvu.**

**Ekumenická Biblia vyšla
v náklade 3 200 kusov...**

malého národa zaznamenajú aj „veľké“ médiá, a tak som celé popoludnie počúval správy. A potom som počul vysokého predstaviteľa našej najväčšej cirkvi vítať ekumenický preklad Biblie ako výsledok

obrovskej práce celých tímov z rozhodujúcich cirkevných denominácií. Označil ho za významný vedecký a kultúrny čin, no vzápätí ubezpečoval ovečky zo svojej cirkvi, že sa ničoho nemusia báť, lebo pri liturgii v ich kostoloch sa tento preklad používať nebude. Opäť sa mi do smiechu votrel ten nešťastný Gogol.

Pane Bože, ako hlboko sú v nás ostatné drôty železnej opony?!!!

V ten deň som mal opäť taký pocit, ako keď sme vstupovali do Európskej únie. Už sme spolu, ale ešte nám treba pasy. A tak som si povedal, že kresťanský Schengen u nás oslávim až v ten deň, keď sa dozviem, že vo všetkých kostoloch na Slovensku sa Písmo sväté číta z jedného ekumenického prekladu Biblie.

EKUMÉNA EŠTE NIE JE HOTOVÁ

DANIEL PASTIRČÁK bol jedným z mála evanjelikálnych pastora na Slovensku, ktorých hlas po zverejnení dokumentu Kongregácie pre náuku viery (o „jedinej pravej katolíckej cirkvi“) pred necelým rokom v médiách zaznel. Jeho články uverejnili časopisy Zrno aj .týždeň. Dialóg vtedy ešte nevychádzal, a tak využívame prvú príležitosť, aby sme sa s ním na túto tému porozprávali. Jeho názory vtedy vyvolali pomerne veľký ohlas. Porozprávala sa s ním JANA ROJKOVÁ.

Daniel, ty si do médií napísal viacero článkov na vatikánsky dokument Kongregácie pre náuku a vieru, prostredníctvom ktorého rímskokatolícka cirkev vyhlásila, že je jediná pravá cirkev. Tvoje vystúpenie vyvolalo dosť búrlivú odozvu.

Pre katolícky mládežnícky časopis Zrno som vyjadril svoje zarmútenie. Druhý vatikánsky koncil otvoril z katolíckej strany dvere k procesom, ktoré dodnes neboli naplnené. Tie procesy vzbudzovali oprávnenú nádej na prehlbenie ekumény. Medzi katolíckmi sú na jednej strane horliví zástancovia koncilu, ktorí by radi videli oveľa rozhodnejšie presadzovanie jeho výziev k otvorenosti a spolupráci v praxi, na druhej strane opatrní kritici koncilu, ktorí by videli cirkev radšej v predkoncilovom období. Obe skupiny sa snažia interpretovať Druhý vatikánsky koncil podľa svojho presvedčenia. Jedni smerom dopredu, druhí smerom dozadu. Vyhlásenie Kongregácie pre náuku a vieru jasne vyjadruje, že dnes sú pri kormidle tí druhí.

Takže dve krídla v najvyššom vedení rímskokatolíckej cirkvi?

Mohli by sme ich symbolizovať dvoma tvármi niekdajších dobrých priateľov, dvoch významných teológov Künga a Ratzingera. Obaja sa aktívne zúčastnili na Druhom vatikánskom koncile. Jeden je dnes disidentom vo vlastnej cirkvi, druhý je pápežom. Zdá sa, že katolícka cirkev sa po ob-

dobí nádejného otvárania vydala cestou sebaohraničenia k upevňovaniu vlastných pozícií. V dokumente „Odpovede na otázky“ sa to jasne deklarovalo. Katolícka cirkev svojimi oficiálnymi ústami potvrdila to, z čoho ju upodozrievali protestantskí odporcovia ekumenizmu. Tí nám vždy hovorili: „Nebuďte naivní, pre katolícku cirkev vždy bude existovať iba jeden cieľ, totiž, aby sa všetky roztratené ovce zjednotili pod pápežom ako jedinou hlavou a bude jeden pastier a jedno stádo.“ Kongregácia si položila otázku: Čo je cirkev? A odpovedala. Cirkev je tam, kde je dodržaná pravá apoštolská postupnosť – proces svätenia od Krista k dnešným biskupom. Iba katolícka cirkev je naozaj pravá, lebo iba ona má v plnosti skutočnú podstatu cirkvi. Ani pravoslávna cirkev na tom nie je úplne zle, tá má tiež apoštolskú postupnosť. Má ju však narušenú, lebo je oddelená od pápeža.

A kam sú zaradení protestanti?

Protestantom dokument úctivo priznáva prejavy Ducha, ale v podstate žiadnu cirkevnú podstatu. Tí, čo hovoria: „Nič nové pod slnkom,“ majú vlastne pravdu. Toto bolo vždy katolíckou definíciou cirkvi. Druhý vatikánsky koncil neponúkol novú definíciu. Otvoril však cesty k hľadaniu novej, otvorenejšej definície. Dogma o apoštolskej postupnosti a cesta k jej novej interpretácii je hlavnou otázkou ekumény. Zaoberajú sa ňou mnohí katolícki i protestantskí teológovia.

Vyhlásenie Kongregácie tento proces na dlhý čas zmrazilo. Podobná diskusia ako v katolíckom Zrne prebehla aj v .týždni. Štefan Hríb napísal pochvalný článok na to vyhlásenie. Čudoval sa, prečo „Odpovede na otázky“ kritizujú židia a protestanti. Ja som na ten úvodník odpovedal. Naša diskusia bola o tom, či sa interpretácia učenia mení alebo nemení. Ja som zastával vývinové stanovisko, on zastával konzervatívne, statické hľadisko. Pýtal sa: Meniť či nemeniť názor?

Ty si teda zástanca vývoja, čiže ustavičnej zmeny názorov...

V našom hľadaní pravdy je dôležité jedno i druhé. Ak ide o poznané fakty, je dôležité zostať verný poznanému, aj keby bolo politicky výhodnejšie názor zmeniť. V situácii, keď k poznaniu pribudnú ďalšie fakty a nažitá skúsenosť rozšíri môj obzor, je zase dôležité prehodnotiť názor a zmeniť ho tak, aby zahŕňal nové poznanie. Dejiny cirkvi, katolíckej ako aj iných cirkví, dokazujú, že nevyhnutne dochádza k vývoju a reinterpretácii pôvodných dogiem. Jasným príkladom je starý konflikt medzi ospravedlnením z viery milosťou a ospravedlnením zo skutkov. Protestantský dôraz bol iba milosťou z viery, katolícky kládol dôraz na skutky. Keď človek číta evanjeliá, vidí, že jedno aj druhé je pravdivé, spolu vytvára paradoxný celok. V týchto jednostranných dogmatických postojoch došlo v teologickom vývoji medzi katolíckmi a protestantmi

k spoločnému vyhláseniu o ospravednení. Obidve strany uznali, že pravda je niekde uprostred. Na tomto vyhlásení sa podieľal aj súčasný pápež. Podobný pohyb by mal nastať aj v učení o apoštolskej postupnosti. Je treba do nášho chápania zahrnúť celú historickú skúsenosť. Zažili sme svoje vlastné hriechy - vzájomné preklínanie, náboženské vojny, zažili sme, že Duch Svätý sa prejavuje v rôznych formách cirkvi. Čo teda dnes vo svetle všetkých tých skúseností znamená postupnosť apoštolstva? Vyhlásenie Kongregácie mrazivým tónom prerušilo diskusiu. Ozval som sa, lebo vyhlásenie som čítal kritickými očami sekulárneho čitateľa, ktorý nedôveruje jednostranným absolútnym vyhláseniam. Podobné vyhlásenia spochybňujú hodnovernosť evanjelia v očiach necirkevných hľadačov. Ozval som sa i preto, lebo sa sám tak trochu cítim byť katolíkom. Svoje kresťanstvo vnímam ekumenicky a učím sa, čo sa naučiť dá zo všetkých kresťanských tradícií. V tom spočívala časť nedorozumenia. Katolíci prirodzene moje slová nečítali ako sebakritiku, ale ako útok protestanta na katolíkov.

V čom tkvie podstata negatívnych reakcií? Viem niečo len z počutia.

V Zrne, čo je tak trochu disident-ský časopis, sa ozvali viacerí horliví katolíci. V ich reakcii sa dalo nájsť aj mnoho pekného, hovorila z nich oddanosť a láska k viere a k cirkvi. Ak mám byť spravodlivý, musím povedať, že keby som napísal podobnú kritiku o apoštolských, luteránoch, baptistoch alebo cirkvi bratskej, tiež by sa našlo veľa horlivých. Ja som zvyknutý, že dostanem po nose. Napísal som, čo som si myslel, a ozvali sa pohoršené hlasy, ako môžem napísať niečo také trúfalé na najvyššiu autoritu z Ríma. Možno keby to bolo o Sokolovi alebo nejakých miestnych autoritách, tak by tých ohlasov bolo menej a boli by menej rozhorčené. V Zrne sa však ozvali aj katolíci, ktorí s mojím vyjadrením súhlasili. Pekný príspevok napísal katolík zo Spojených štátov, ktorý sa s celým mojím príspevkom stotožnil. Na záver podal poctivé

vysvetlenie, prečo napriek tomu zostáva katolíkom. Myslím, že by sa ním mohol inšpirovať aj kriticky mysliaci veriaci z ktorejkoľvek inej cirkvi. Zrno uverejnilo rozhovor s katolíckym teológom z Ríma, ktorý oveľa jemnejším a menej expresívnym jazykom povedal v podstate to, čo som povedal ja. V týždni to bolo trochu iné. Viac

NAJHLBŠIE A ŽIVÉ KRESŤANSTVO VZNIKÁ V TVORIVOM PRIJÍMAJÚCOM OTVORENOM DIALÓGU.

osobné. So Štefanom Hríbom sme viac ako kamaráti, prežili sme spolu podstatnú časť našej duchovnej cesty. Polemiku som vyvolal ja, svojou kritikou Štefegovho editoriálu. On pochopteľne reagoval osobne a emocionálne. Myslím, že spor medzi nami nezanechal žiadny podstatný tieň. K jeho hlasu sa pridali ďalší katolíci, ale to mi neprekáža. Už keď som to písal, vedel som, že rozbúrim hladinu. Mal som však naľahavý pocit, že kvôli ekuméne to treba povedať.

Je pravda, že ťa nazvali aj klamárom?

Klamárom? Je to možné. Ja som všetky reakcie nečítal. Možno chceli tým pojmom označiť niektoré nepresnosti v mojich vyjadreniach, a v tom im treba dať za pravdu. Možno ich k tomu viedli pobúrené city, občas je najľahšie - keď s niekým nesúhlasím - namiesto argumentov ho obviňovať zo zlých úmyslov. V Zrne však vznikol plodný, otvorený rozhovor, ktorý posunul ekumenické vzťahy ďalej. Mnohí evanjelikáli ma donedávna vnímali takmer ako kryptokatolíka, teraz, bez toho, aby som zmenil názor, som sa stal antikatólikom. Dostával som listy od radikálnych protestantov či evanjelikálov, podľa mňa trochu jednostranných, ktorí mi ďakovali: Dobré si im dal! Aspoň vy ste sa ozvali, keď ostatní mlčia! Ale ja som to tak nemyslel. Nepochopenie teda vzniklo na oboch stranách, sčasti som ho iste zaviniť i ja svojimi emóciami

zafarbenými formuláciami. O tom je však každá naša komunikácia, sčasti sa pochopí, sčasti nepochopí. Tak či tak myslím si, že úloha ekumény pred nami stojí možno ešte naľahavejšie, ako sme si mysleli.

Z tvojich vyjadrení je zrejmé, že v podstate nie si nositeľom radikálneho postoja. Skôr kdesi uprostred, aj keď si kazateľom evanjelikálneho spoločenstva.

Radikálnosť svedčí ranej mladosti. Je prejavom opojenia z novoobjavených práv. Udreli mi do hlavy tak, že na istý čas nevidím opačnú stránku vecí. Byť v päťdesiatke radikálom znamená byť slepý na jedno oko. Pred niekoľkými rokmi som bol so skupinou priateľov na duchovných cvičeniach v lese. Jedno popoludnie sme trávili čas modlitbami a rozjímaním. Modlili sme sa za hlbšie sebazpoznanie, hľadali sme symbol, ktorý by vyjadril, čo Boh do našej osobnosti vložil ako poslanie. Ja som vtedy prišiel na niečo, s čím sa dodnes stotožňujem. Typ osobnosti, ktorý Boh vo mne vytvoril a vytvára, má charakter mostu. Nikdy nestojím oboma nohami na jednom mieste, vždy jednu nohu stojím na jednom a druhou na druhom brehu. Jednou nohou som protestant, druhou som katolík, jednou nohou som hlboko veriaci, druhou nohou som s pochybovačmi, ktorí sa pýtajú. V klenbovom kameni uprostred mostu sa protichodné tlaky zrážajú. Z toho napätia vzniká všetko, čo hovorím. Patrí k tomu pravdaže i to, že sa na mňa občas nahnevá jedna či druhá strana, a tiež osamelosť, vedomie, že nepatrím ani tam, ani tam. Ale to asi patrí k údeltu mosta.

Zmenil sa tvoj postoj k ekuméne?

Nezmenil, len som musel skorigovať svoj názor, že ekuména je už hotová. Dnes si myslím, že sme opäť kdesi na začiatku a treba sa do toho pustiť znovu. Viac ako kedykoľvek predtým som presvedčený, že hlavné dielo Ducha Božieho v súčasnom kresťanstve sa deje tam, kde najjasnejšie prebieha ekuména, zbližovanie a zažívanie spoločnej podstaty kresťanstva v Kristovi.

foto: KAMIL VYSKOČIL

Nemám však na mysli úzku ekuménu medzi evanjelikámi, alebo iba zbližovanie medzi protestantmi, mám na mysli jednotu všetkých kresťanských tradícií.

V čom je podľa teba podstata katolicizmu a protestantizmu?

Do tej otázky patrí aj pravoslávna cirkev. Myslím si, že každá veľká tradícia má svoju jedinečnú charizmu, a má samozrejme aj svoje úskalia. Najväčšou charizmou katolicizmu je jej katolicita, pokiaľ sa jej drží, lebo katolicita znamená všeobecnosť, univerzálnosť. Kresťanstvo by nemalo stratiť zo zreteľa svoju univerzálnosť. Katolícka cirkev v rôznych šťastnejších

obdobiach vývoja svoju univerzálnosť uplatňovala tým, že dokázala do seba absorbovať rozmanité kultúrne prvky, dokázala vytvoriť rády, ktoré majú svoje dôrazy, svoje spôsoby života, a zachovať to v akomsi veľkom celku jednoty. Na katolíckej cirkvi ma vždy oslovovalo to, ako vedela do seba integrovať umenie i filozofiu. Nie som si istý, že sa jej to darí dnes. Pojem „katolícky“ dnes katolíci používajú proti jeho pôvodnému zmyslu - nie ako všeobecnosť, ale skôr označenie svojej špecifickosti a výlučnosti. Sila aj slabosť katolíckej cirkvi je v jej univerzalite, ktorá je držaná v hierarchickom systéme vzťahu nadriadenosti a podriadenosti. Ten je už podľa

mňa vývojovo prekonaný. Prísne hierarchický systém zodpovedá kolektívnemu vedomiu, v ktorom autority určujú mienku kolektívu. Pri protestantizme ide o dôraz na individuálne myslenie, slobodu a zodpovednosť. Protestantizmus preniesol ťažisko na jednotlivca: Tu stojím, inak nemôžem, tak mi Pán Boh pomáhaj! Bolo to zdôraznenie individuality človeka a jeho zodpovednosti za osobnú vieru a slobodu svedomia. V protestantizme sa individuálny človek stáva nositeľom viery oveľa viac ako cirkev, ktorá je štruktúrovanou a prísne organizovanou komunitou. Hovorí sa, že z hľadiska učenia o Svätej Trojici je katolícka cirkev obrazom Otca – autority, protestantská dáva dôraz na Syna, milosť, spásu a individuálny vzťah, a pravoslávna na Ducha Svätého. Pravoslávna cirkev priniesla v minulosti mystické a filozofické kresťanstvo, oproti rímskej cirkvi, ktorá bola organizovaná viac právne. Niektoré prvky pravoslavia svojou mystikou oslovujú náš postmoderný svet. Je zaujímavé, že práve z pravoslávnej tradície prichádza v súčasnosti najviac inšpirácie pre súčasnú hudbu. Som za ekuménu, lebo verím, že v otvorenom dialógu týchto tradícií sa rozvíja poctivé, inteligentné a živé kresťanstvo.

Bratislavský zbor cirkvi bratskej je z hľadiska postoja s tebou ako pastorom v jednote, a je to cítiť aj z rozhovorov s ľuďmi od vás, Duch zjednocuje...

U nás na Cukrovej má ekuména dlhú tradíciu. Vznikla dávno predtým, ako som sa tu objavil. Ja iba rozvíjam, o čo sa zaslúžili iní. Ujo Milan Jurčo a brat kazateľ Ciesar formovali život na Cukrovej celé desaťročia predomnou. Jedným z najbližších priateľov brata Ciesara bol páter Anton Srholec. Milan Jurčo mával pravidelné stretnutia s katolíckymi teológmi. Jeho teologické myslenie bolo odvážne ekumenické. Pamätám sa na jeho objavný komentár Máriinho chválospevu, v ktorom sa píše: „Odteraz ma budú blahoslaviť všetky národy.“ Ujo Milan poznamenal: „Keby existovali iba protestanti, kto by tú Máriu blahoslavlil?!“

□

JEDEN PREKLAD PRE VŠETKÝCH

Vo vydavateľstve Slovenskej biblickej spoločnosti v Banskej Bystrici vyšla koncom minulého roka najvýznamnejšia a najprekladanejšia publikácia všetkých čias vo veľmi vzácnej podobe – prvý slovenský ekumenický preklad Písma Svätého.

Je v tom vari aj kus symboliky a Božej milosti, že hneď pri zrode nášho časopisu môžeme byť medzi tými, čo vítajú na svete uskutočnenie vyše tridsaťročnej myšlienky a, podľa informácií riaditeľky vydavateľstva, PaedDr. TATIANY KAMENSKEJ, výsledok 17-ročného úsilia prekladateľov, lingvistov a teológov z rozhodujúcich cirkevných denominácií na Slovensku.

No úplne na začiatku zrodu tejto myšlienky boli členovia našej cirkvi, ONDREJ LUPTÁK, FRANTIŠEK CIESAR a ĽUDOVÍT FAZEKAŠ.

BOLI SME PRI ZRODE

ĽUDOVÍT FAZEKAŠ

Rozhovory o novom preklade Písma som mal s profesormi Evanjelickej teologickej fakulty v Bratislave už niekedy v r. 1973. Bolo to iste pod dojmom toho, že v Čechách už na ekumenickom preklade intenzívne pracovali (vyšiel aj s apokryfmi r. 1985). Prof. Karol Gábriš a Július Janko navrhovali postupovať tak, aby sme neprekladali Písmo znova, ale aby sme opravili a upravili už jestvujúci preklad evanjelickej cirkvi. Hovorili sme o tom v evanjelikálnych kruhoch, a priklonili sme sa k myšlienke spoločného prekladu pre všetky cirkvi. Až r. 1985 sme mali poradu cirkví používajúcich preklad prof. Jozefa Roháčka, ktorého dedičia nedovolili ani najmenšie úpravy. Na porade sme zostavili list, ktorý sme poslali všetkým slovenským cirkvám, aby sme zostavili zásady, plán a komisiu ekumenického prekladu. Pripojila sa k nám aj evanjelická cirkev, takže na jej biskupskom úrade v Bratislave sa r. 1989 zišli zástupcovia slovenských cirkví a dohodli sa na spoločnom ekumenickom preklade. Tam sa vytvorili dve prekladateľské skupiny pre Starú a Novú zmluvu. Ja som začal pracovať v druhej skupine, ktorú viedol prof. Karol Gábriš. Pustil som sa hneď do pridelenej práce a preložil som prvú knihu Novej zmluvy, Evanjelium Matúšovo. Začali sme ho preberať a upravovať, ale medzitým ma preradili do starozmluvnej skupiny, kde nemali dost prekladateľov. Tam sme pracovali na preklade Žalmov, ktoré mali vyjsť ako prvé spolu s Novou zmluvou.

Ekumenický preklad Novej Zmluvy vyšiel roku 1995.

Pri ďalšej práci som zbadal, že sa tu postupuje nevýhodným spôsobom. Kto totiž dostal úlohu, tak z pridelených kníh urobil hrubý preklad, rozmnožil ho a poslal všetkým členom skupiny. Potom sme sa zišli raz za mesiac (na 3 dni) a preberali sme slovo za slovom, zvažovali sme jednak pôvodinu, ale najmä vyjadrenie v slovenčine, ktoré trvalo najdlhšie.

Tak sme urobili za 3 dni 3 kapitoly, pričom podľa počtu kapitol Starej zmluvy sme ich mali urobiť aspoň 20. Dal som návrh, aby prekladateľ so slovenčinárom urobili prácu dopredu a členom skupiny poslali už jazykovo vybrúsený preklad, ktorý by sa musel len skontrolovať, či súhlasí s hebrejskou pôvodinou. Všetci s tým súhlasili, ale uplatnili sme tento prístup len raz a urobili sme naozaj 20 kapitol (r. 1996). Potom sme zasa pokračovali starým spôsobom. O dva roky som tento návrh podal znova a apeloval som aj na Slovenskú biblickú spoločnosť. Všetci súhlasili, ale ani tentoraz sa nepresadil do praxe. Vyčkal som teda až do začiatku r. 2000, keď sme prebrali môj preklad Nehemiáša. Šlo to však opäť starým spôsobom, takže som odovzdal preklad Jonáša a Micheáša slovakistovi Augustínovi Štefancovi, aby to dal do pléna, keď na to príde rad, a od toho času som prestal chodiť na prekladateľské schôdzky. Moja práca na preklade sa tým obmedzila na opravu textu Novej zmluvy pri jej 2. vydaní r. 1997. Spomeniem len perličku: *Mt 28,19* (vo vydaní r. 1995) sa prekladá: „*Učte všetky národy*“. Keď som doc. Jána Greša, vtedajšieho vedúceho novozmluvnej skupiny, upozornil na to, že sa tam zamenilo grécke sloveso „*mathéteuó* = robiť učeníkom“ za sloveso „*manthanó* = učiť“, krútil len hlavou, ako sa takéto nedopatrenie mohlo stať.

Práca na preklade pokračovala potom ďalej svižnejším tempom. Podľa všetkého to bolo preto, lebo prof. Bándy sa stal vedúcim starozmluvnej skupiny a vniesol do nej rezkejšie tempo. Tak som sa dozvedel, že je v pláne vydať slovenskú ekumenickú Bibliu už koncom r. 2007. Dal som si teda prácu a ešte raz som prezrel text Novej zmluvy, porovnal som ho s cudzojazyčnými prekladmi v češtine, nemčine, angličtine. Našiel som tam niektoré nedôslednosti a navrhol som úpravu. Najviac som sa začudoval prekladu Fp 2,6: ➤

„On, hoci mal Božiu podobu a svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za ulúpenú, zriekol sa tejto hodnoty...“.
Tu sa totiž pred výraz „svoju rovnosť“ vložilo slovíčko „a“ a pri výraze „zriekol sa“ sa vynechalo grécke „alla = ale“. Tak sa vsunul súhlas do výpovedí, ktoré v origináli tvoria protiklad: „On, hoci mal Božiu podobu, nepovažoval rovnosť s Bohom za žiadúcu lúpež, ale zriekol sa seba....“.

10. decembra 2007 som sa potom zúčastnil na uvedení Slovenského ekumenického prekladu Písma v Banskej Bystrici. Vyšiel v dvoch verziách: s Deuterokánonickými knihami a bez nich. Je to významná náboženská udalosť, keď sa všetky slovenské cirkvi zjednotili na tom istom texte celej Biblie. Je to ústretový krok aj mimo cirkevnej spoločnosti, ktorá si môže zrozumiteľnou rečou prezrieť pravidlá, ukazu-

júce dosiahnutie cieľa v spoločnosti, ktorá pozná len svoje „ľudské práva“, ale nevidí „ľudské povinnosti“. Nová Biblia je aj kultúrny čin, lebo tým sme sa zaradili medzi národy sveta, ktoré majú ekumenický preklad celej Biblie. Nie je to hotové dielo, bude treba pokračovať v jeho úprave. Veľmi chýbajú napr. odkazové verše, takže keď čítame u Marka 4 podobenstvo o rozsievачovi, nemôžeme sa dozvedieť, kde je to u Matúša a Lukáša. A tak je to pri všetkých oddieloch. Chýbajú tiež úvody k jednotlivým knihám a pod čiarou odkazy na pôvodné výrazy v origináli a na rôzne preklady atď. Ale niečo predsa len je tu! Nech Pán žehná svojmu slovu, ktoré chce nielen ukázať správny smer, ale dáva aj silu uskutočniť v praxi jeho myšlienky.

Host môj každodenný

BOŽENA ČÍČELOVÁ

Konečne si sadám k mojej Biblii. I keď ráno po prebudení zvyknem Pánu Bohu hneď poďakovať za život a nový pridaný deň, k čítaniu Božieho slova sa často dostávam oveľa neskôr po rôznych činnostiach, ktoré vyplývajú z mojich úloh manželky, ale neraz i matky a starej matky. Od mojich vysokoškolských čias, keď som uverila, ma sprevádza túžba čítať si Bibliu ako prvú činnosť dňa. Verím, že je to tak správne a užitočné pre človeka. Som hlboko presvedčená, že Biblia je Božie slovo a verím tomu, čo napísal Pavel Timoteovi, že ju Pán Boh dal napísať na naše vyučovanie, naprávanie našich pokrivených charakterov, aby náš život dosahoval skutočný zmysel tu na zemi a večnosť ako dar spasenia z viery v Pána Ježiša Krista. Viem však tiež, že táto snaha sa môže zmeniť na zvyk či naplnenie istej „povinnosti“ a minúť sa tak cieľom, ktorým je stretnutie s Bohom.

Rozjímanie nad Božím slovom vedie moju pozornosť k pohľadu dovnútra, rozmyšľaniu nad mojimi skutkami, postojmi, nad mojimi istotami, nad pravdivosťou môjho života, či sú moje slová a konanie v súlade s mojím

presvedčením. Má Pán Boh skutočne prvé miesto v mojom rebríčku hodnôt? Orientácia na duchovné hodnoty uschopňuje moje svedomie, aby ku mne hovorilo, aby som smela žiť v harmónii s Kristom, cez obnovovanie svojej mysle v každej životnej situácii. Žiada si to aj vedomú poslušnosť tomuto vnútornému hlasu, inak sa citlivosť svedomia znižuje.

Veľmi často zápasím s úzkosťou, ktorá je v rôznej forme genetickou výbavou nášho rodu. Vtedy siaham po žalmoch a skúsenosti pisateľov týchto modlitieb ku mne veľmi hovoria. Ako nedávno Žalm 112, ktorý hovorí o takej istote v Bohu, že srdce človeka sa nebude báť zlej zvesti, lebo dôveruje Hospodinovi. Toto slovo sa ma tak dotklo, že si ho vždy znova pripomínam a je pre mňa zdrojom pokoja, ktorý viem, že nie je zo mňa!

Keď som bola mladšia, učila som sa mnohé verše z Biblie naspamäť. Dodnes sa mi vynárajú v mysli v rôznych situáciách, keď Bibliu nemám poruke. Dnes si vypisujem mnohé verše na kartičky a kladiem si ich v byte na miesta, kde si ich môžem pripomenúť a znova ma oslovujú.

Raz za dva týždne sa pripravujem na stretnutie s mladými ženami, kde spolu robíme biblické štúdium podľa spoločného výberu biblickej knihy. Vtedy pristupujem k Biblii ako študijnému materiálu, nad ktorým strávim

veľmi času a snažím sa nájsť odpoveď na otázky, ktoré z textu vyplývajú aj cez iné verše či príbehy Biblie. Obohacuje ma tiež spoločná diskusia so ženami, pretože verím, že Božie slovo má moc hovoriť ku každému individuálne, a preto sú tieto stretnutia také vzácné. Ako napríklad nedávno, keď sme rozmýšľali nad starozákonnou postavou z knihy Sudcov (od 13. kapitoly) – manželkou Manoacha, matkou Samsona. Pozerali sme na ňu v kontexte doby, v ktorej žila, s akými problémami zápasila, a bola nám veľmi blízka.

Niekedy mám potrebu sa čítané biblické verše modliť nahlas, ďakovať Pánu Bohu, vyznávať mu svoje najvnútornejšie pocity ako oslavu svojmu Stvoriteľovi, Vykupiteľovi a Tomu, ktorý má moc ma obnovovať.

Máme tri deti, ktoré majú už svoje vlastné rodiny. Keď žili s nami, veľmi sme túžili po tom, aby sme im nejakým spôsobom sprostredkovali duchovné dedičstvo. Spolu s manželom sme veľmi vdáční za úžasnú milosť v tomto smere. Našou každodennou modlitbou, ale i snažením je zápas o ďalšiu generáciu – naše vnúčatá. Vieme, že do istej miery ich ovplyvní pravdivosť zápasu o život z viery u ich rodičov a starých rodičov, ale najväčšia je milosť a o tú prosíme už teraz. A Božie slovo obsahuje toľko zaslúbení, že je nám v tom povzbudením na každý deň.

HĽADANIE SPOLOČNÉHO

*Prekladateľskú komisiu pre Starú zmluvu viedol
Prof. ThDr. JURAJ BÁNDY, vedúci Katedry Starej zmluvy
na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského
v Bratislave. Pri príležitosti vydania ekumenickej Biblie
ho o rozhovor požiadal EMIL KOMÁRIK.*

Pán profesor, boli ste vedúcim prekladateľskej komisie pre Starú zmluvu. Výsledok vašej dlhoročnej práce je konečne na svete. Mohli by ste sa s nami podeliť o pár osobných spomienok a reflexií? Spomínate si na nejakú situáciu, ktorá vás osobne oslovila, pri ktorej ste mohli povedať „Haleluja“ alebo „Vďaka, Bože“?

Takých udalostí bolo viac. Napríklad pri knihe Jób. Práca komisie sa začínala tzv. surovým prekladom, ktorý urobil jeden člen komisie, a ktorý sa potom posudzoval, menil, upravoval, až kým sa nedosiahla konečná podoba. Surový preklad knihy Jób, ktorý urobil Pavel Hanes, bol po jazykovej i teologickej stránke taký kvalitný, že bolo treba urobiť iba niekoľko drobných zásahov. Pritom kniha Jób bola markantným príkladom toho, že ekumenický preklad bol veľmi potrebný, lebo jazyk, aj slovenský, sa vyvíja, a tiež kvôli lingvistickým i teologickým poznatkom, ktorých je teraz viac ako pred šesťdesiatimi rokmi a ktoré bolo treba zapracovať.

Na Slovensku máme rozdielne teologické tradície a dôrazy, a to mohlo vyvolávať problémy aj z jazykového aj z teologického hľadiska. Bola niektorá kniha ťažšia ako iné?

Nešlo ani tak o knihy, skôr sa vyskytli miesta v texte, na ktorých mali jednot-

livé cirkvi záujem, aby v novom preklade ostali v zaužívanom znení. Alebo bol teologický záujem, aby sa niektoré texty preložili tak, aby zodpovedali príslušnej tradícii. Tak napríklad cirkev adventistov siedmeho dňa mala záujem, aby sa slovo „šabbát“ vždy prekladalo ako sobota. Pritom vieme, že toto slovo má širší význam a znamená pôvodne prestávku. Nakoniec sme tam, kde išlo o sviatok, použili výraz „deň sviatočného odpočinku“, a v poznámkach sme uviedli vysvetlenie. Katolícka cirkev mala záujem, aby slovo „almá“ v Izaiášovom pro-roctve (7,14) bolo preložené výrazom „panna“. „Almá“ môže mať dva významy. Okrem panny v zmysle „virgo intacta“ označuje aj všeobecnejšie mladú ženu, ktorá ešte nerodila. Vzhľadom na to, že už v Septuaginte bolo toto slovo preložené ako „partenos“ (panna), radi sme toto znenie prijali. A aby sme neobišli ani evanjelikov, v 46. žalmе „bralo, za ktorým sa možno schovať“ sme preložili výrazom „hrad prepevný“, aj keď si sotva vieme predstaviť niečo ako Bratislavský hrad v judskej púšti v časoch Dávidových. Ja osobne som mal tiež inovačný návrh. V Genezis sa hovorí o stvorení sveta, že bol neladný a pustý – po hebrejsky „tóhú vábóhú“. Navrhol som, aby sme zachovali zvukomalebnosť tohto výrazu aj slovenčine pomocou zvratu „bez ladu a skladu“. Ale neprešlo to a trochu mi je to ľúto. ➤

Po viac ako tridsiatich rokoch prišla táto slávnostná chvíľa uvádzania slovenskej ekumenickej Biblie do života. Prvé úvahy o vytvorení takého diela vznikli v Cirkvi bratskej v roku 1973. Konkrétne prekladateľské práce sa začali začiatkom roku 1989 a Nová zmluva so Žalmami v ekumenickom preklade vyšla v roku 1995.

10. decembra 2007 predstavili na tlačovej besede v Banskej Bystrici ekumenický preklad Biblie (sprava) doc. ThDr. JÁN GREŠO, predseda novozmluvnej komisie, Prof. ThDr. JURAJ BÁNDY, predseda starozmluvnej komisie, ThDr. ALBÍN MASARIK, PhD a PaedDr. TATIANA KAMENSKÁ, generálna riaditeľka vydavateľstva Slovenskej biblickej spoločnosti.

Ked' sa dívate na výsledok vašej práce, ako by ste ho zhodnotili napríklad z hľadiska jazyka? Je skôr bližší hebrejčine alebo slovenčine?

Rozumiem, čo máte na mysli, ale odpoveď je zložitá. V dialógoch sme sa snažili byť čo najbližší duchu slovenčiny. Pán Boh a Abrahám sa rozprávajú, akoby obaja boli Slováci. A pokiaľ ide o samotnú hebrejčinu, bratia katolíci urobili obrovský krok, keď v dohode Spojených biblických spoločností a Vatikánu prijali zásadu, že texty Písma sa budú prekladať z originálu: Stará zmluva z hebrejčiny a Nová zmluva z gréčtiny. My protestanti si vážnosť tohto kroku neuvedomujeme, ale predtým bol latinský text Písma – Vulgata – považovaný rovnako za inšpirovaný a preklady do národných jazykov sa robili z latinčiny. Hebrejčina má inú stavbu vety ako slovenčina, ale je to normálny fungujúci jazyk. Pri preklade sme sa usilovali o dynamickú ekvivalenciu. Keďže sme malý národ, nemôžeme si dovoliť robiť štyri preklady: doslovný,

vedecký, literárny, ktorý by krásne vyznel v slovenčine, liturgický, ktorý by sa dobre počúval, či už čítaný alebo spievaný, a napokon taký ten voľnejší na spôsob anglickej Good News. Usilovali sme sa, aby náš preklad bol aj verný aj pekný aj zbožný aj moderný. Či sa to podarilo, musia už posúdiť čitatelia.

V Starej zmluve sú dva druhy textov. Ako ste riešili otázku deuterokánonických kníh (apokryfov)?

Chvála Bohu, táto otázka bola vyriešená v spomínanej dohode, takže sme sa nemuseli nad tým zamýšľať. Je to tak, že v knihe je najskôr kánonický text Starej zmluvy, potom nasledujú deuterokánonické knihy a napokon Nová zmluva. Treba pripomenúť, že deuterokánonické knihy sú pôvodne písané po grécky, takže ich preklad robila tá komisia, ktorá prekladala aj Novú zmluvu. Už aj kvôli rovnomernosti zát'aže. Stará zmluva je predsa len o niečo dlhšia.

SPOMIENKA
EMILA KOMÁRIKA

Keď už hovoríme o všetkých súvislostiach ekumenického prekladu, tak musím pridať ešte jednu spomienku o tom, ako sa to celé začalo. Bol som totiž pri tom. Bratia z českej biblickej spoločnosti, konkrétne brat kazateľ Lukl, ma požiadal, aby som urobil prvý kontaktný krok, a zistil, či by slovenskí katolíci boli ochotní ísť do ekumenického prekladu. Tak som zatelefonoval do Trnavy na arcibiskupský úrad, či by som sa tam mohol zastaviť a predložiť tento návrh. Kontakt však prebehol úplne inak. Sestrička pri telefóne, ktorú som požiadal, či by mohla sprostredkovať návštevu, mi povedala: „Počkajte.“ A o chvíľu sa ozvalo: „Sokol, prosím.“ Trošku zmätene a nesúvislo som mu povedal o svojom poslaní a spýtal som sa, či by katolícka cirkev išla do spoločného ekumenického prekladu Biblie do slovenčiny. Jeho odpoveď bola okamžitá, bez jedinej chvíľky zaváhania, a znela: „Ale samozrejme.“ Potom ešte nasledovalo pár informácií, koho treba kontaktovať, ktoré som odovzdal do Čiech. Tak sa začal preklad pripravovať. Ale to radostné a bezprostredné „samozrejme“ mi znie v ušiach dodnes.

SOS

POMÔŽTE OBYVATEĽOM KENE

Humanitárna a posthumanitárna pomoc bude organizovaná cez osvedčených a dôveryhodných partnerov slovenských mimovládnych organizácií v Keni.

Ak máte záujem pomôcť, môžete poslať finančný príspevok na číslo účtu zbierky: **4000713500/3100**, variabilný symbol: **777**.

KONTAKTY:
eRko: www.dobranovina.sk, Marián Čaučík, mobil 0905 251806
Človek v ohrození: www.clovekvohrozeni.sk, Nora Beňáková, mobil 0907 369 399
Nadácia Integra: www.integra.sk, Oľga Auchenbach, mobil 0910 996 272
Slovenská katolícka charita, www.charita.sk, Katarína Michalčíková, mobil 0904 040 561

KENIA

Ján HENŽEL a ekumenické bohoslužby

foto: ĽUBO BECHNÝ

CHLADNÁ STOROČNICA

JANA ROJKOVÁ

Národné ekumenické bohoslužby v Dolnom Kubíne zohrali najmä spevákov

Národná ekumenická bohoslužba za jednotu kresťanov bola tento rok v rímskokatolíckom Kostole Kataríny Alexandrijskej v Dolnom Kubíne. Neveľký starobylý kostolík nebol v tú ekumenickú nedeľu 20. januára plný. Ľudia zrejme dali prednosť priamemu prenosu, ktorý vysielala STV 2. Bohoslužby boli celé akoby protokolárne predpísané, prítomných ovanul skôr chlad ako bezprostrednosť. Mala som pocit, že prevládla formálna stránka namiesto vľúdnosti a srdečnosti, hoci slová hovorili o láske, pravde i jednote. Hrejivú atmosféru sa však podarilo navodiť miestnemu katolícko-evanjelickému spevokolu, ktorý spevy Taizé nacvičoval dlhé večery i noci, a bolo cítiť, ako veľmi sa zbližili. Medzi duchovnými sa atmosféra oficiality na chvíľu vytratila, keď si všetci predstavitelia cirkví podávali navzájom ruky a predseda Ekumenickej rady cirkví (ERC) Ján Semjan zišiel neskôr aj medzi zástupcov samosprávy a štátnej správy a zopakoval to s nimi.

Neprestajne sa modlite.

Bohoslužby zorganizovala ERC spo-

ločne s rímskokatolíckou cirkvou, ktorá v ERC nie je zastúpená, má len štatút pozorovateľa. Kľúčovým textom bohoslužieb bol list apoštola Pavla z 1 Tes 5,17 „Neprestajne sa modlite.“ V modlitbách zaznievali prosby za jednotu, pravdu, pokánie, obnovu myslí aj sŕdc, za obrátenie neveriacich, všetky smerovali k Bohu skrze Ježiša Krista. Ľudia zložili Bohu aj tento ekumenický sľub:

„Sľubujeme, že vytrváme v neustálych modlitbách za jednotu kresťanov a cez konkrétne prejavy zmierenia budeme hľadať to, čo napokon prinesie plnú jednotu v Tvojom Synovi Ježišovi Kristovi.“

Celkovo sa na ekumenickej bohoslužbe podieľalo dvanásť cirkví. Aj keď šlo o storočnicu ekumenického týždňa (prvá modlitebná októva za jednotu kresťanov bola od 18. do 25. januára 1908 v USA), čas pozdraviť kresťanov si nenašiel ani prezident ani minister kultúry, i keď poslali svojich zástupcov, riaditeľa prezidentskej kancelárie Milana Čiča a riaditeľa cirkevného

odboru ministerstva kultúry Jána Jurana. Neprišli však ani najvyšší predstavitelia niektorých kresťanských cirkví, ktorí takisto poslali len svojich zástupcov. Ako pre Dialóg povedal predseda ERC Ján Semjan, väčšina zástupcov cirkví mala na neúčast' vážne dôvody. „Ťažko to hodnotiť, naozaj mohli mať vážne dôvody, aj keď toto bola storočnica... ale nerád by som o tom špekuloval,“ povedal predseda cirkvi bratskej Ján Henžel. Na bohoslužbe mal oblečený dlhý čierny talár, ktorý používa pri slávnostných príležitostiach a ktorý majú rovnaký s predsedom českej cirkvi bratskej. „Nechcel som vyzerat' ako úradník, talár mal vyjadrovať len blízkosť k bratom, zástupcom iných cirkví,“ objasňuje dôvod svojho oblečenia. Predseda ERC Ján Semjan si myslí, že ekuména na Slovensku je vo fáze spolupráce a pravdivého objasňovania si štartovacích pozícií jednotlivých cirkevných denominácií v rámci nej, aj keď, ako dodáva, je na nej hodnotná najmä sústredená snaha kresťanov rôznych spoločenských skupín byť a modliť sa. ■

ZBOR STARÁ TURÁ

Pripravil: BOHUSLAV PIATKO

„Habáni sa vynorili začiatkom 16. storočia v alpských krajinách ako výrazné nábožensko-sociálne hnutie, ktoré otvorene vyjadrovalo svoju nespokojnosť s výsledkami reformácie. Pre náboženský radikalizmus ich vyhánali z materských krajín, a to pod hrozbou straty života, ak od svojho „mylného“ učenia neustúpia. Na slovensko-moravskom pomedzí sa objavili roku 1526. Vybudovali si osobitné osady, ktoré nazývali bratskými dvormi (F. Kalenský: Habáni na Slovensku).“

Keď sa chcete z diaľnice od Bratislavy dostať na Starú Turú, odbočte pri Novom Meste nad Váhom na Brno, aby ste neprebehli odbočenie ako ja, keď som tam išiel po prvý raz.

Druhý raz sme tam išli s fotografom Bohuslavom Čičelom robiť túto reportáž, a keď som ho chcel na spomínanú odbočku upozorniť, predbehol ma príjemný ženský hlas navigačného systému. A doviedol nás bez jediného problému až pred modlitebňu. Tak trochu mi chýbalo, že sme ani raz nemuseli vystúpiť z auta, vyhľadať nejakého človeka a spýtať sa: „Prosím vás, kde je tu kostol cirkvi bratskej?“

POHĽAD DO HISTÓRIE

foto na dvojstrane: BOHUSLAV ČÍČEL

Zbor cirkvi bratskej v Starej Turej bol transformovaný z pôvodného abstinentného spolku Modrý kríž, ktorý založili roku 1897 sestry Mária (1858 - 1924) a Kristína (1860 - 1936) Royové. Tieto dcéry evanjelického farára Augusta Roya prijali do svojho života prebudenecké myšlienky. Znamená to, že Ježiša Krista začali považovať za dôležitého nielen v cirkevnom, ale aj v občianskom a osobnom živote. Stal sa ich Záchrancom a Pánom pri ich práci. Zmena myslenia sa stala impulzom k ich práci s deťmi a mládežou. Najprv sa venovali deťom podomových obchodníkov, ktorí v letnej sezóne cestovali po celom Rakúsko-Uhorsku. Táto práca prerástla do pravidelného stretávania a duchovného vzdelávania pri piesňach a Božom slove. Prítomné neboli už len deti, ale ľudia všetkých vekových kategórií.

Všetky tieto činnosti zastrelil abstinentný spoločenstvo Modrý kríž.

Kvôli účinnej práci so sirotami získali sestry Royové roku 1901 dom, ktorý nazvali *Útulňa*. Neskôr, roku 1926, sa z kapacitných dôvodov presťahovali do inej budovy zvanéj *Chalúpka*. Keďže najbližšia nemocnica sa v tom čase nachádzala v Trenčíne, postavili roku 1911 na Starej Turej nemocnicu. Roku 1912 zastrelili výkon opatrovateľskej služby chorým a deťom diakoniou. Roku 1933 pribudla ďalšia budova, *Domov bielejch hláv*, kde boli ubytovaní starí ľudia odkázaní na cudziu pomoc.

Politické zmeny vo februári 1948 priniesli aj zákaz vykonávania náboženskej činnosti všetkým spolkom. To sa vzťahovalo aj na

spoločenstvo Modrý kríž. Hľadali sa teda cesty k riešeniu situácie. Odlišný spôsob duchovnej práce a niektoré teologické dôrazy, navyše v ťaživej politickej situácii, neumožnili dohodu vnútrocirkevnej práce v evanjelickej cirkvi a. v. Východisko sa našlo roku 1950 v pripojení sa do Jednoty československej, ktorá bola roku 1967 premenovaná na cirkev bratskú.

Likvidácia prakticky všetkých činností a majetku v Starej Turej bola takmer smrtiaci rana, z ktorej sa ľudia len veľmi ťažko zviechali. No Pán Boh svojich neopustil ani v najťažších chvíľach. Zhromaždenia boli u Jána Krúpu, kde sa priestory postupne rozširovali a upravovali podľa potreby až do sprevádzkovania novej modlitebne.

Prvým laickým kazateľom bol od roku 1952 do roku 1959 František Mareš. Počas ďalších desaťročí sa tu vystriedalo viacero kazateľov, no vari najväčšiu zásluhu na oživení zborového života má Milan Jurčo, ktorý tu pôsobil v rokoch 1982 - 1989. Počas jeho účinkovania vybudovali novú modlitebňu (1983 - 1984) a roku 1985 sa v Starej Turej ustanovuje samostatný zbor. Žezlo po Milanovi Jurčovi prebral, už po páde totality, jeho syn Martin, pôsobil tu aj František Ciesar (1997 - 1999) a viacerí ďalší. Kazatelia sa častejšie striedali a boli roky, keď bol zbor dlhšie obdobie bez kazateľa a tak trochu živoril. Až v roku 2001 sa situácia príchodom Bohdana Roháčka začala stabilizovať. Ten sem prišiel ako vikár a od roku 2004 tu pôsobí ako ordinovaný kazateľ.

Pri výkope v auguste 1982, sme našli tento kameň s krížom. Veľmi nás to povzbudilo, lebo sme ťažko pracovali v rozbahnenej hline. Pochopili sme, že Pán Boh si praje modlitebňu na tomto mieste. Dali sme sľub, že ak nám Pán Boh pomôže modlitebňu postaviť, umiestnime tento kameň na čelnom mieste

BOHDAN ROHÁČEK

Narodil sa 13. mája 1971 v Prešove. Vyučil sa na strojárskom učilišti, odbore s maturitou v Prešove, čo mu umožnilo ďalej študovať na Technickej univerzite Košice, na strojníckej fakulte, detašovanom pracovisku v Prešove, potom nasledoval rok a pol civilnej vojenskej služby v hotelovej akadémii v Prešove. Toto obdobie hodnotí ako veľkú skúsenosť, pretože robil všetko – od lúpania cibule, cez prácu na recepcii, zastupovanie sekretárky, pričom oficiálne bol riaditeľom šofér, a dokonca tam aj učil. Neskôr robil v bezpečnostnej službe (nie so zbraňou ale v administratíve), ale to bolo už len v rámci očakávaného štúdia teológie, na fakulte teológie Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, KETM, ktoré ukončil v roku 2001. Hneď po ukončení teologickej fakulty nastúpil do zboru na Starej Turej, kde pôsobí dodnes. Je ženatý. S manželkou Marianou majú dcéru Evičku a v týchto dňoch čakajú ďalší prírastok do rodiny.

Časté zmeny kazateľov, dokonca dlhé obdobia úplne bez kazateľa, museli zanechať stopy na živote zboru. Aká bola situácia v zbore, keď si sem nastúpil?

Nuž, vyzeralo to tu ako keby to bolo rozstrieľané. Niektorí boli v akejsi duchovnej kóme, iní sa naopak akoby zabarikádovovali do akejsi vnútornej pevnosti, jednoducho nevedeli, komu dôverovať a komu nie, mnohí odišli, úplne sa stratili z cirkevného života a niektorí prešli do iných zborov – niektorí do obnoveného Modrého kríža alebo do iných cirkví. V 90-tych rokoch tu bola veľká nezamestnanosť, takže mnoho ľudí odišlo aj za prácou. Keď som sem prišiel a trochu som si zmapoval situáciu, tak som si povedal, že je to lietadlo, ktoré klesá k zemi, a že treba zo všetkých síl zatiahnuť za výškové kormidlo, aby sme let aspoň vyrovnali. Vôbec nebolo isté, či to stihneme ešte pred dopadom na zem. Asi sme zatiahli dobre, lebo zbor prežil, no treba povedať, že ešte stále cítim v niektorých činnostiach, že sme len zachraňovali, tak po duchovnej ako aj po ekonomickej stránke, že to ešte nebeží všetko naplno, a len ťažko

naberáme správnu výšku na ďalší let. Veď iba z ekonomického hľadiska, máme budovu dimenzovanú na 150 členov a je nás tretina, sú tu veľké priestory, ktoré treba vykurovať a mnoho ďalších problémov, ktoré neboli také páľčivé pri vtedajších cenách energií. Pre taký malý zbor ako sme my, je dnes nemalý problém finančne utiahnuť takúto budovu. A to ani nehovorím o tom, že koston má už svoje roky a všeličo treba rekonštruovať.

Čo si začal stavať ako prvý, keď si sem prišiel a našiel zbor v stave, v akom si ho našiel?

Začal som cez vzťahy. Chcel som všetkých navštíviť a spoznať. Najprv si cestu k tunajším ľuďom a naopak, vtiahnuť ich do spoločnej práce. A osobitne som sa sústredil na prácu s dorastom. Bola tu celkom kompaktná, aj keď neveľká skupina. Dnes sa niektorí púšťajú na samostatné chodníčky, viacerí sú veľmi prospešní v zbore.

Čo sa ti podarilo najlepšie, s čím si najspokojnejší a kde cítiš ešte svoj dlh voči zboru?

Ťažko povedať, čo je po príchode do nového zboru väčšia a čo menšia práca. Ako som spomenul – mojím prvoradým cieľom bolo spoznať zbor, aby ma ľudia prijali, aby nevznikla hneď od začiatku medzi nami medzera, ktorú by sme neskôr už nevedeli prekonať. Na to už doplatil ne jeden mladý kazateľ. Aj som sa modlil, aj som veľmi opatrne nastupoval, keď som chcel spraviť nejakú korekciu alebo akciu. A ľudia to prijali a myslím si, že prijali aj mňa. V podstate sa to však veľmi ťažko dáva do slov, lebo som nerobil a ani som nechcel robiť veľké činy, o ktorých by sa dalo povedať: tak toto bolo úspešné, môžeme odľahnúť, povedzme nejakú veľkú evanjelizáciu alebo niečo podobné. Takže, ak nejaký dlh, tak v tomto, ale ja to nepovažujem za dlh. Predo mnou, lepšie povedané pred nami bola drobná každodenná práca, ktorá sa veľmi ťažko opisuje a takmer ani niet o čom hovoriť. Bolo to nekonečné množstvo rozhovorov, búrania bariér, vytváranie nových a posilňovanie existujúcich vzťahov. V čase môjho príchodu tu bolo napríklad veľmi veľa dôchodcov a starých ľudí a tých bolo treba navštevovať, ➤

Oživenie – radosť i problémy

PPadajúce lietadlo teda nenarazilo do zeme. Výšková páka zabrala, zbor žije. Už len to, že na popoludňajšie stretnutie počas našej návštevy prišlo asi 10 ľudí, svedčí o tom, že záujem o prácu o riešenie problémov je v zbere živý. Rozprávať začal jeden zo starších, **Ján Lysý**:

„Sme veľmi vdácní za veľkú minulosť, ale dnes predovšetkým za to, že náš zbor znovu nabera ten správny smer cirkvi veriacich ľudí, ktorí upierajú pohľad k Pánovi Ježišovi v každej situácii. Treba naozaj povedať, že dávnejšia a nedávna minulosť nám nebola veľmi naklonená. No v posledných rokoch prichádza oživenie a škoda, že sa mnohí starší toho nedožili. Dnes už má v zbere prevahu stredná a mladšia generácia a to je dobre. Možno sa zvonka zdá, že sme na akejsi vedľajšej koľaj, že už iba dobiehame, ale skôr opak je pravdou, my sa už opäť rozbiehame. Naším problémom sú financie, údržba budovy, potreby rekonštrukcie, ale veríme, že Pán nám pomôže aj v tomto.“

Prevaha mladšej generácie a dŕavotanie detí počas bohoslužieb je dobrý signál pre prítomnosť, ale aj pre budúcnosť zboru. Všetci, čo prišli na naše stretnutie, sú

hlasne prikyvovali pri slovách **Petra Feríka**, že v zbere veľmi dobre funguje besiedka pre najmenších, pracuje dorast i mládež. Nie ich je zatiaľ ich veľa, ale sú. A má sa kto starať aj o starších. *„Nemáme síce špecificky zorganizovanú diakoniu, ale vychádza to spontánne, že navzájom jedni na druhých pamätáme, staráme sa o tých, čo to potrebujú, navštevujeme ich v domovoch dôchodcov i doma.“* Vlni po prvý raz zorganizovali v Brezovej pod Bradlom aj letný tábor, na ktorý pozvali nielen deti zo zboru, ale i zvonku.

Luboslava Belišová vidí však aj iný prínos detského tábora: *„Dôležité je, že sa naši mládežníci ujali práce ako vedúci, boli iniciatívni, celkom im to vyšlo, podučili sa ako viesť a robiť takéto tábory a dá sa predpokladať, že už ďalší tábor budú schopní viesť aj sami. Takže to bolo naozaj takým povzbudením do ďalšej práce.“*

Okrem detského zorganizovali vlni aj celozborový tábor. Prvýkrát sa spojili so skúsenejšími Žilincami, ale v lete už chcú pripraviť svoj vlastný, ktorého cieľom bude upevniť vzťahy v rámci zboru.

pokr. str. 21

poslúžiť im slovom, povzbudiť ich neraz v osamelosti, lebo oni už nemohli prísť do zhromaždenia a zúčastňovať sa zborového spoločného života. Toto bol kus náročnej práce. Koľko ráz som prišiel z domova dôchodcov, kde boli tri sestry, ale nemohli sa spojiť ani tam, lebo boli imobilné, tak sa priznám, že po troch hodinách takejto návštevy som bol dosť vyčerpaný a zmohol som sa už len na nejakú mechanickú, úradnícku robotu – zaraďovanie pošty. Je to veľa? Je to málo? Neviem. Viem však, že vtedy som sa dosť modlil, aby mi Pán Boh ukázal, čo a ako ďalej. Odozva prišla. Pán mi ukázal prácu v Myjave. Tam sa objavilo niekoľko záujemcov o Božie slovo a potom ďalší a ďalší, ktorí potrebovali duchovnú stravu a nemali ju kde vziať. Dlho som nevedel, čo s tým, lebo sám som prechádzal akousi vnútornou premenou. Potom sa tam pristáhovala jedna sestra z Čiech. Bola chorá, takže nemohla cestovať do zhromaždenia. A to bol posledný impulz na rozhod-

nutie, že teraz je čas rozbehnúť tam stretávanie. Toto celkom určite vnímam ako najväčšie posilnenie zboru za posledné obdobie.

Stará Turá je istým spôsobom symbol kresťanského prebudeného hnutia na Slovensku v prvej polovici minulého storočia. Keď to porovnáme s neskorším príbehom zboru, ponúka sa otázka: Nepostihol staroturanskú komunitu osud zboru s veľkou minulosťou a menšou prítomnosťou?

Naozaj Stará Turá má úctyhodnú minulosť. A isteže ju prítomnosť nepresahuje. Ale má to svoje príčiny. Niektoré, tie vnútorné, sú zrejmé z pohľadu na históriu samostatného zboru. Ale predovšetkým sú to príčiny z dávnejšej minulosti, z obdobia nástupu komunizmu. Naším nepriateľom sa v minulom režime podarilo naozaj zasiahnúť do existencie rozbehnutého života cirkvi veľmi tvrdo a neľútostne

rozbiť takmer všetko, čo bolo viditeľné. Zrušili detský domov, spolkovú činnosť a vlastne všetky úrovne práce, ktoré tu fungovali. To otriaslo spoločenstvom veriacich do základov. Až po nejakom čase tu opäť povstali ľudia, ktorí začali budovať prakticky všetko od začiatku. Neraz tajne, pod hrozbou trestov a prenasledovania opäť rozduchali plameň. Po páde režimu to boli zasa skôr vnútorné problémy cirkvi, najmä časté zmeny kazateľov a viacnásobné neobsadenie miesta kazateľa správcu. Takže činnosť bola akoby podmytá vnútorne. Keď som sem prišiel, tak som z manažérského a ekonomického hľadiska mal dôvod povedať – tu to treba zabaliť. No videl som aj iné – sestru, ktorá vysypala celú peňaženku na stôl, bolo tam asi stopäťdesiat korún, a všetko dala do zboru, a mnohé ďalšie na pohľad drobné udalosti, ktoré sa ani poriadne nedajú vymenovať, ale spoločne vytvorili Nádej od nebeského Otca, ktorá už prináša svoje ovocie. ■

PREBERANIE ŠTAFETY

VÝBER Z KÁZNE
BOHDANA ROHÁČKA

2KR 13,10-21.

Na konci života dal Boh Eliášovi lekciu, ktorá zmenila jeho pohľad na prácu Božieho služobníka. Eliáš musel pochopiť, že nielen on sám pracuje na Božom diele, ale že sú tu mnohí ďalší. Musel pochopiť, že Božie plány nepoznajú generačný problém, že Boh konal dávno pred ním a bude konať aj po jeho smrti. Ukázal mu, že On bude robiť veľké veci, a že aj ďalší ponesú Jeho požehnanie, Jeho silu a Jeho Ducha. A tak si Eliáš pod Božím vedením na konci svojho života vybral Elizea, aby pokračoval v jeho diele. Veľká lekcija, ktorej Eliáš v druhej časti života porozumel, bola:

Vychovávajú nasledovníkov

Na veľké počudovanie v biblickom texte čítame, že Elizeus si následníka nenašiel. Keď však čítame lepšie, zistíme, že urobil niekoľko pokusov na to, aby mohol odovzdať Božie dielo nielen jednému človeku, ale mnohým ďalším. Založil pro-rockú školu. Učil tam, a vieme, že sa tam diali aj zázraky. No nikde sa nedočítame, že by čo len jeden z jeho žiakov zostal v jeho blízkosti a pokračoval v jeho diele. Spravil aj ďalší pokus. Podobne ako Eliáš, ktorý si povolal jeho samého najprv len za služobníka, aj Elizeus to vyskúšal so služobníkom Geházim. Ten mal vlastnosti dobrého rozprávača, ale chýbalo mu srdce, a tak sa nemohol stať Elizeovým následníkom v práci na Božom diele. Jeho cieľom bol predovšetkým vlastný zisk, ako sa to ukázalo po uzdravení Námana Sýrskeho, od ktorého si tajne, pomocou klamstva, vyžiadal dary.

Nevyšiel ani tretí, hoci zo začiatku veľmi sľubný, pokus s kráľom Joasom. Čítame, že volá k Elizeovi: „Môj otče, môj otče, vozy Izraelove a jeho jazdci“. Presne tie isté slová kričal aj Elizeus pri odchode Eliáša zo zeme. Identické konanie v kulminačnej situácii. Joas nepochybne začal rovnako ako Elizeus. Obidvaja pri odchode svojho predchodcu smútili – Elizeus si na znak smútku roztrhol plášť, Joas plakal. Obidvaja rovnako smútili, lebo videli odchádzať Božiu moc a Jeho ochranu, ktorá bola prítomná v Božích služobníkoch – Elizeus ju videl u Eliáša, Joas u Elizea.

Obidvaja začínajú rovnako, ale nekončia rovnako

Keď volal mladý Elizeus, vozy a jazdci naozaj zostali v Izraeli v jeho osobe. Keď volal kráľ Joas, vozy a jazdci odišli

s Elizeom. Elizeus zomrel a Božia moc odišla s ním.

Prečo?

Joas síce plakal, ale nebolo to také vážne ako u Elizea, ktorý bol ochotný ísť až za Jordán. Joas sa zastavil oveľa skôr. Vyšiel tri strely a dost'. Ale Elizeus očakával, že bude strieľať ďalej. Veď ani boj, ani žiadna práca sa nekončí na začiatku. No Joas vo svojom začiatčom rozhodnutí nevytrval a nebol dostatočne pevný. Dôkazy nájdeme v ďalšom texte, kde sa píše, že keď sa Elizeus vrátil po Eliášovom vytrhnutí k Jordánu, Božia moc bola prítomná. V Joasovom prípade čítame, že Elizeus sa „na neho nahneval... a riekol: *Mal si udrieť päť, alebo šesťkrát.*“ No Joas tak nespravil a Elizeus videl, že mu nemôže odovzdať Božiu moc, pretože by ju nespravoval dobre. Druhým dôkazom sú Elizeove kosti. Na prvý pohľad sa tešíme zo zázraku vzkriesenia, ale v skutočnosti Božia moc zostala v hrobe. Elizeus urobil všetko preto, aby Božia moc zostala prítomná v Božom ľude, ale nikto nebol schopný ju prevziať! Výsledkom bolo, že v priebehu dvoch generácií prišlo zajatie a asýrske vojská ukončili existenciu Severného kráľovstva. Joas bol statočný vojenský hrdina, ale zlý kráľ, ktorý neodstúpil od hriechov (2Kr 13, 10-13).

Aký je odkaz tohto príbehu pre nás

Možno náš hriech nespočíva v tom, že by sme robili vyslovene zlé veci, ale jednoducho v tom, že nie sme ochotní prevziať požehnanie, ktoré nám Pán Boh ponúka. To je škoda. Aj pre nás platí otázka: Kde sú vozy a jazdci Božieho ľudu? Pán Boh stále ponúka svoje dobré dary. Máme ich však naozaj? Sme tí, ktorí sú schopní niesť takéto bremeno? Výsledok sa prejavuje požehnaním, ale musíme byť ochotní stáť v Božom boji. Nielen začať, a keď sa nám už nechce, odísť. Práve to môže spôsobiť, že Pán Boh nám napíše záznam o našom živote: „Zlý služobník“. Alebo môžeme byť ochotní prevziať moc, ktorú Pán Boh ponúka cez svojich starších služobníkov. Môžu to byť tí, ktorých sme osobne poznali, ale aj tí, o činoch ktorých sme len čítali alebo počuli. Nech však neostane len pri informáciách, nech to neostane len v našich myšliach! Pretavme to do činov, do ochoty byť nositeľmi Božieho požehnaní! Amen!

JABLČKOVÁ PÁRTY

Luboslava Belišová sa ešte vrátila k aktivitám dorastu a mládeže. „Tí začali v spolupráci s detskou misou organizovať svojrázne stretnutia. To prvé pomenovali Jablčková párty. Zatiaľ bola jedna a chystajú už aj druhú – Klobúkovú. Na tieto párty pozývajú aj svojich priateľov, spolužiakov a susedov a zdá sa, že ich to všetkých zaujalo. Bola som tam tiež, a deti boli dosť nadšené. Takže, toto je také pokračovanie detského letného tábora už aj s určitou misijnou dimenziou a naozaj to povzbudzuje nielen deti, ale aj nás dospelých.“

Do debaty sa zapojila aj mladšia **Belišová – Veronika**, ktorá momentálne študuje v Prešove. Mohla teda trochu aj porovnať. „Ja som strašne rada, že sa vôbec niečo rozbehlo. Tie „párty“ alebo detské tábory, to je úplne úžasné, že sa tu niečo deje. Podľa mňa je dôležité zaujať deti, kým sú ešte malé, aby si našli vzťahy medzi sebou, aby spolu hľadali Pána Boha, lebo v staršom veku sa už aj ťažšie nadväzujú vzťahy a už to nie je také spontánne.“

A porovnanie s aktivitami detí a mládeže v Prešove? „Ich je tam veľa, takže sa veľmi ťažko porovnáva. Tam to už funguje, my začíname. Ale najpodstatnejšie je, že sme začali, že to deti a mladých zaujalo. Žiaľ, je nás zatiaľ príliš málo. Keď v Prešove neprídu traja-štyria, tak sa nič nestane, u nás chýba polovica.“

Na stretnutí sme spomenuli aj vzťahy zboru a cirkvi či lepšie povedané – ako existuje malý zbor, ktorý je mimo väčších centier, v kontexte cirkvi. Zhodli sme sa, že určite je pozitívom, že takéto menšie a malé zbory jestvujú. Istú opustenosť sami v nedávnej minulosti pociťovali, v poslednom období vidia, že aj medzizborový život v cirkvi bratskej sa zintenzívňuje. Spomenuli zájazd z Prešova, návštevy z Bratislavy či služby kazateľov z iných zborov. Na jeseň mali napríklad s Bratislavčanmi spoločné staršovstvo. No vyvíjajú aktivity nielen v rámci cirkvi ale aj v samotnom meste Stará Turá. Vďaka píšťalovému organu, ktorý dostali z Holandska, začali organizovať pre celé mesto organové koncerty. Aj pri našej návšteve jeden z nich ohlasovali. Až neskôr sme sa dozvedeli, že je to konkrétny začiatok spolupráce so základnou umeleckou školou v meste, ktorej ponúkli organ i modlitebňu na cvičenie pre žiakov, i na organizovanie organových koncertov. Pri prvých koncertoch sa sami čudovali, koľko detí zo zboru vie hrať na tomto kráľovskom nástroji, a koľko ľudí má záujem o koncerty. Tak sme sa dostali k životu zboru v meste. Okrem koncertnej ma zaujala aj ich divadelná činnosť. Ako som sa dozvedel, tá vytvorila v zbore trochu napätie.

SLUHA – DOBRO ČI PROBLÉM ?

Načali sme aj túto trochu citlivú, tému. Rozhovoril sa jeden z iniciátorov **Peter Ferík**:

„Začalo sa to celkom spontánne. V roku 2005 sa na Starej Turej pripravovala konferencia Za živú cirkev o diele a práci Kristíny Royovej. Do zboru cirkvi bratskej a ďalších cirkví prišla objednávka pripraviť na oživenie konferencie dramatizáciu autorkinej novely Sluha. Zo zboru sa zapo-

jilo dosť mladých, réžiu si zobrala moja manželka a vytvorili veľmi pekné a úspešné predstavenie, ktoré po prvý raz uviedli v našej modlitebni. Z toho vzniklo kresťanské divadlo – novinka, ktorá zaujala tak účinkujúcich ako aj publikum. Po premiére na konferencii dostal súbor množstvo pozvánok, medziiným aj do Srbska – do Vojskovej. A hrali sme aj na Slovensku: v kostoloch, v modlitebniach a v rozličných kultúrnych zariadeniach. Celkovo sme odohrali vyše dvadsať predstavení, nahrali sme DVD, ktoré sme potom na predstaveniach aj predávali. Všetko sa tak rozbehlo, že mládež nechcela skončiť a objavila sa potreba dať celej akcii nejakú strechu. Vzniklo občianske združenie SLUHA, podľa

foto: MARTIN MEDŇANSKÝ

rovnomennej novely Kristíny Royovej s mottom: Ani Kristus neprišiel na zem, aby jemu slúžili, ale aby on slúžil iným. My sa voláme Sluháči. Bolo to také, ako keby sme vztýčili stožiar a rozťahli plachtu a obrazne povedané, čakali sme pôsobenie Ducha Svätého, aby sme ho zachytili do tej plachty, aby nám ukázal aj smer, ktorým sa uberieme. A pobrali sme sa do sociálnej oblasti. Peniaze, ktoré sme získali za predstavenia, sme investovali do kúpy antidekubitných matracov, a tie teraz požíciavame bezplatne(?) ľuďom, ktorí ich potrebujú. K tomu nás inšpiroval príbeh jednej sestry, ktorá po cievnej príhode zostala ležať, dostala dekubity a prišla o nohu. Vtedy sme si uvedomili, že keby matrac mala, asi by o nohu neprišla. Používame ho ako prvú pomoc, kým si ľudia nevybavia svoj. Ale pracujeme aj ďalej. Teraz nahrávame na CD ďalšie pásmo poézie a prózy so Sionskými piesňami z diel Kristíny Royovej. To je zase určené starým ľuďom, ktorým sa zle číta a radi si niečo vypočujú.“

Vo vymenúvaní činností Občianskeho združenia SLUHA by sme ešte mohli pokračovať. V podstate ho možno charakterizovať ako ekumenickú partiu mladých ľudí, ktorí si našli veľmi potrebnú a prospešnú činnosť. V každom prípade je to pôsobenie mimo zboru, ktorý na vlastné činnosti hľadá a potrebuje každú ruku. Je to pre zbor dobré? Ako to cíti účinkujúca „mládežníčka“ **Veronika Belišová**? „Vôbec nemožno povedať, že by nás to odvádzalo od práce v zbore. Normálne všetci fungujeme, či už v besiedke, doraste alebo mládeži. Ale toto je pre nás taká dobrá príležitosť spoznať sa s ostatnými zbormi, je to akási denominačná skupina, kde sa zapájame my, evanjelici, katolíci ... A ja to cítim tak, že cirkev nie je len cirkev bratská, ale cirkev ako telo Božie, kde patríme všetci, ktorí veríme ...“

Na naše stretnutie prišli (sprava od okna): Viera Lukáčová, Bohdan Roháček, Peter Ferík, Jana Feriková, Stanislav Beliš, Veronika Belišová, Luboslava Belišová, Ján Lysý, Vlasta Eliášová st., Pavel Eliáš, Bohuslav Piatko, Ján Lukáč. foto: BOHUSLAV ČÍČEL

Otázka teda stojí, či takáto činnosť neodvádza priveľa síl mimo zbor, keď treba konať v zbore. Vedel som, že kazateľ **Bohdan Roháček**, sa pozerá na to z iného uhla pohľadu, ale jeho úvod ma prekvapil: „Je to podarené, že som sa dostal k tejto otázke na takomto fóre, lebo doteraz sa ma na to nikto takto nepýtal ... Má to širšie súvislosti a odpoveď nie je jednoduchá. Najskôr si treba povedať, ako funguje cirkev – funguje ako celok? Funguje v rámci denominácií? Základnými jednotkami sú jednotlivé cirkevné zbory a farnosti.

V prvom rade tam to musí fungovať a byť usporiadané. A až potom možno odpovedať na nadväbové otázky, ako je táto: Ako spolupracovať, ako robiť ekuménu ... to všetko ma svoj priestor a spôsob. Aj v Starej Turej robíme ekuménu a naša cirkev je zapojená do mnohých ekumenických činností ... Nie som proti spolupráci, ale tá má svoje limity a môže priniesť problémy, ak sklúzne tam, kde ani nechcela byť. Pokiaľ ide o predstavenie Sluha a následne občianske združenie SLUHA, medzi nami ešte neprebehla debata o tom, či to je tam, kde to chceme mať, alebo nie je. Minulý rok sa napríklad stalo, že členovia súboru chodili na rôzne akcie s pravidelnosťou raz za dva-tri týždne, mne nikto nič nepovedal, a zrazu na dorast prišla len polovica dorastencov. Pritom stretávanie dorastu je jediné fórum, kde ich môžem viesť a vychovávať. Je to akýsi katechumenát. A zrazu tam neboli, stratili kontinuitu, a tak som sa pýtal, kde sú, čo sa deje, a museli sme dosť problematcky spätne hľadať, ako to vyriešiť. Z pôvodnej myšlienky spraviť predstavenie pre konferenciu venovanú Kristíne Royovej som sa tešil. Bolo úspešné, začali vystupovať a cestovať. Vzápätí vzniklo občianske združenie, ale s vedením zboru to nikto nekonzul-

toval. A tu som začal mať problém. Spomínali sme už skupinku v Myjave. Chodím tam ja, ale ja nie som domáci. Osud kazateľa je taký, že príde na určité miesto a po čase odíde. Ale v službe treba zachovať kontinuitu. Chcel som, aby niekto súbežne začal so mnou robiť túto službu, lebo ja môžem odísť. Vtedy namietali, že to sťahuje pracovníkov zo Starej Turej a oslabuje zbor. Ja si myslím, že je to priama zborová práca. Ak je teda námietka voči takejto prosbe, tak čo je činnosť v občianskom združení SLUHA? Keď v združení rozbehli službu požičiavania antidekubitných matracov, povedal som si: výborne, ale prečo to nešlo cez zbor?“

Bohdan Roháček v argumentoch ešte pokračoval a zdôraznil aj svoje obavy v duchovnom smere: „Pre mňa akékoľvek spoločenstvo či misia, ktorá nemá zakotvenie priamo v jednom zbore alebo v jednej cirkvi, vyvoláva pochybnosti. Keď evanjelista evanjelizuje a potom ide ďalej a nechá obrátených napospas, tak sa spreneveruje Božiemu dielu. Neplní dobre svoje poslanie. Ja nemám v tomto prípade zodpovedanú otázku, či činnosť v o. z. Sluha bude dostatočne zakotvená v cirkvi. Nie je to len môj problém. Viem aj od iných kazateľov zo Slovenska, kde sa vyskytli podobné združenia, že z toho vznikajú problémy. To sa neprejaví hneď, no niektorí kazatelia už bijú na poplach, že im to odvádza najlepších pracovníkov a stráca sa vnútorná sila zboru. V nultom čísle Dialógu Dušan Jaura píše, že voľakedy sa dával veľký dôraz na rodinu a teraz sa kladie dôraz na pôsobenie smerom von, ale rodina je oslabená. Píše, že začína chýbať obrana/defenzíva. A ja mám obavu, aby sme nešli viac von na úkor vnútorného života zboru.“

Zástancovia a aktéri činnosti cez občianske združenie vyzdvihujú nesporný duchovný, misijný a praktický význam pôsobenia divadelného súboru a občianskeho združenia. No predovšetkým v ich prospech sú argumenty ekonomické a existenčné. Kde by zbor zobral ľudí na takúto činnosť? V združení je najviac evanjelikov a keby združenie existovalo ako účelové zariadenie zboru cirkvi bratskej, asi by sa rozpadlo, lebo z ostatných denominácií by sem ľudia neprišli. Kde by zbor zobral financie na takúto činnosť? Ako občianske združenie majú finančnú podporu z mesta, od sponzorov, z daní. To by cirkvi nedostala. Podstata problému, a možno nielen v staroturanskom zbore, je: Robiť takúto činnosť

CEZ OBČIANSKE ZDRUŽENIE, alebo NA CIRKEVNEJ PÔDE?

Ekonomické argumenty nepopiera ani jedna strana. Obidve uznávajú a vyzdvihujú aj nosnú myšlienku projektu: slúžiť, šíriť Božie slovo a prakticky pomáhať ľuďom. No aj **Peter Ferík** si uvedomuje úskalia pôsobenia cez občianske združenie: „Momentálne sa nachádzame na križovatke. Činnosti sú rozbehnuté, základy postavené a budúci rok ukáže, ktorým smerom sme sa vlastne rozbehli. A naozaj tu vzniká priestor na to, aby sme si povedali, akým spôsobom bude fungovať vzťah medzi naším zborom a občianskym združením. Takýto dialóg zatiaľ nebol, a myslím si, že doteraz ani nebol potrebný. Je tu zbor, a je tu občianske združenie. A je čas začať dialóg. Hľadať cesty na spoločnú existenciu tak, aby to bolo prínosom aj pre zbor, aj pre činnosti, ktoré zastrešuje občianske združenie. A pokiaľ ide o obhajobu mimocirkevných aktivít, môj názor je taký, že to čo robím, robí cirkev. Cirkev nemôže byť skupina uzatvorená do seba, taká, čo slúži sebe samej a buduje nejaké superspoločnosť. Práve cirkev musí vyjsť von, do sveta. Keď nás oslovia „kto ste, čo ste?“, odpovieme „my sme veriaci ľudia, veríme v Pána Boha, čítame si Bibliu a modlíme sa ...“, aj to, ale to je veľmi málo, a oni tomu ani nebudú rozumieť. Ale keď povieme, že sme veriaci ľudia, ktorým záleží na chode tejto spoločnosti, vidíme biedu a potreby iných ľudí, aktívne sa zapájame do riešenia problémov v rámci mesta – sociálnych, kultúrnych, vzdelávacích, do výchovy mladej generácie“, tak máme čo povedať.“

Hovorili sme ešte dlho, jedna i druhá strana prinášala do diskusie príklady zo života zborov, kde to funguje a obohacuje život zboru, a kde to začalo fungovať, a neskôr začal zbor trpieť, a v istom zmysle doplácať na takúto činnosť, lebo sa postupne odtrhla od zboru a oslabovala samotnú zborovú činnosť v základoch.

Neprisľúcha nám hodnotiť, ani prikláňať sa na jednu alebo na druhú stranu. Je však zrejmé, že trochu chýbal dialóg, aj keď Peter Ferík hovorí, že kým združenie neexistovalo, nebolo o čom viesť dialóg. Ale možno keby sa viedol dialóg od začiatku, a v dialógu sa veci formovali, nevznikli by dve strany, ktoré v tomto štádiu už musia trochu ťažšie hľadať spoločnú cestu, lebo sa dostali na križovatku. Podstatné je, že téma je na stole, že po tejto diskusii bude aj na programe rokovania staršovstva, takže vás o výsledku, ak to stihnú do uzávierky, budeme môcť aj informovať.

Zimný večer už hodne pokročil, keď sme sa lúčili so Staroturancami, ktorí prijali, síce na vlastnej pôde, pozvanie do Dialógu. Starší i mladší. Na oblohe sa už pomaly rozsvetcovali hviezdy a ja som si uvedomoval, že ani zloba predchádzajúceho režimu, ani problémy nedávnej minulosti nemôžu zničiť Božie dielo, ktoré tu postavili generácie veriacich ľudí. V aute mi zneli slová, ktoré na záver našej besedy povedal **Ján Lukáč**: „Veľmi dobré myšlienky, kus práce, dobré záujmy, dobré ciele, ale nemali by ste sa správať ako šéfovia dvoch firiem. Musí platiť jediné: Nájdite cestu k sebe.“ ▣

Staršovstvo rozhodlo, že v zborovej práci bude uprednostňovať priame činnosti zboru, no nebude odmietať aktivity občianskeho združenia SLUHA.

foto: BOHDAN ROHÁČEK

MILAN JURČO

1921 – 1989

MILENA UHLÍKOVÁ

Milan Jurčo sa narodil 11. 11. 1921 v liptovskej dedine Dovaľovo. Vychovaný bol v evanjelickej, roľníckej rodine. Po maturite na Vyššej priemyselnej škole strojníckej v Banskej Bystrici odišiel na vysokoškolské štúdiá do Bratislavy. Vyštudoval vysokú školu technickú, odbor elektrotechnický. Aj keď celý profesionálny život pôsobil ako technik a vedeckovýskumný pracovník, inklinoval k umeniu a zvlášť k duchovnej slovesnej tvorbe.

Ako vysokoškolák prežil obrátenie v spolku evanjelickej cirkvi Modrý kríž, po jeho zrušení sa spolu so skupinou ďalších bratov a sestier pripojil k Jednote českobratskej, neskôr premenovanej na cirkev bratskú. Celý ďalší život zasvätil budovaniu tejto malej protestantskej cirkvi. Niekoľko rokov bol členom Rady cirkvi bratskej aj tajomníkom slovenskej RCB, vtedy pod názvom Predsedníctvo cirkvi bratskej na Slovensku. Nebol však len suchopárnym funkcionárom, mal živý, stály kontakt s ľuďmi, podstatne ovplyvnil životy mnohých mladých ľudí, a to nielen z úzkeho denominačného spoločenstva; jeho vplyv presahoval hranice tohto spoločenstva. V roku 1951 sa oženil s Milenou Kolmanovou, s ktorou vychoval tri deti – dcéru Milenu a synov Daniela a Martina.

Mal dar viery a odvahy aj v časoch komunistického režimu, vybavoval povolenia na výstavbu modlitebni cirkvi bratskej na Slovensku. Sám tiež viedol stavbu modlitebni v Bratislave, Starej Turej a Michalovciach. Po odchode do dôchodku sa presťahoval z Bratislavy na Starú Turú, kde bol po dostavaní modlitebne v 1986 ordinovaný za kazateľa. Nedožil sa slobody, zomrel vo februári 1989.

V cirkevnom nakladateľstve mu vyšli 3 básnické zbierky: *Cesta na vrch Morija* (1972), *Jazyk spieva o Tvojom slove* (1975), *Ty si, Peter, skala* (1980) a kniha úvah *Stretnutie s Ježišom Kristom* (1989). Kľúčovou myšlienkou jeho tvorby a myslenia boli Božie zaslúbenia a kontinuita viery od Abraháma k Pánovi Ježišovi až k dnešnému človekovi, ako ju vyjadruje aj uverejnená báseň „Vítaný oblúk“. ■

ABRAHÁM

Pozri sa!
Nad hlavou letia vtáci
a miznú v neznáme.
Kedy sa skončí ich let,
kedy ustane?
Doletia raz a pominú.
Nemá večnosť domov
na našej zemi.
Všetko sa v bolesti rodí,
hynie, mení...

Vyletel som letom viery
vysoko,
vysoko nad zemský prach.
A letím vierou ďalej,
ďalej na krídlach
ku svojmu cieľu.

Oko Ho už vidí:
Stvoriteľa zeme,
Spasiteľa duší,
nebo otvorené...

Ó, synu, synu!
Dostal si zaslúbenie,
krídla si dostal hneď.
Vzlietni teda,
vzlietni
a za mnou leť!

z básne *Cesta na vrch Morija*

VÍTAZNÝ OBLÚK

Čo nám ostáva?
 Či by sme sa mali hanbiť
 za evanjelium Kristovo?
 Či sa život hanbí za to,
 že žije?
 Či sa hanbia jedle za svoju výšku
 alebo biele ruže za svoju krásu?
 Či sa hanbí pšeničné pole za to,
 že vonia chlebom?
 Či sa pred niekým schovávajú oblaky?
 Či vietor neletí slobodne
 a či slnko prijíma
 svetlo vyhasnutej hviezdy?

Všetko,
 všetko na nebi,
 všetko na zemi
 oslavuje Tvorcu.
 A človek,
 obraz samého Boha,
 by sa bezmocne krčil,
 by sa schovával,
 by sa bál?
 Ó, človek,
 veriaci človek
 padol by tak,
 že by sa hanbil
 za svojho Otca v nebi?!

Syn môj, vstaň!

Pred tisícmi rokov to bolo,
 čo na samého seba
 prisahal Hospodin,
 že požehná Abraháma,
 otca všetkých veriacich!

Pred tisícmi rokov to bolo,
 čo dostal zaslúbenie moci,
 slávy a večného trvania!

Nepozná Biblia
 druhé proroctvo
 a nepozná väčšiu smelosť!
 Šíp,
 strelu náramnej sily,
 vypustil Hospodin zo svojho luku
 a vyzval dejiny k zápasu.

Tisícročia prichádzali,
 tisícročia niesli rozsudky zániku,
 ale synovia Abrahámovi
 tisícročia trpeli,
 víťazili nad sebou,
 zomierali
 i znovu sa rodili
 v nepretržitom pokračovaní.

Tisíce rokov stoja proti svetlu,
 tisíce rokov svet na nich stojí!
 Oni sú svetlom
 a svetlo ukazuje cestu!
 Oni sú soľou
 a soľ zachraňuje!
 Oni sú chlebom Božím,
 ktorým syti Hospodin hladujúcich!
 Oni sú vínom sily,
 ktorým vymýva Boh rany ľudstva!

Oni sú tým mostom
 ponad všetky veky,
 oni sú tým víťazným oblúkom
 ponad celé dejiny.

Syn môj,
 v mene otca Abraháma,
 v mene Mojžiša,
 kráľa Dávida,
 v mene hlasu prorokov,
 v mene prvých apoštolov,
 v mene oblaku všetkých svedkov
 nech ti je známe,
 že niet podobnej kontinuity dejín,
 ako sú rody veriacich
 a nieto väčšieho zázraku,
 ako je táto pravda.

V nebesiach sa raz stretne
 slávny koniec
 so slávnym začiatkom.
 V nebesiach sa raz uvidia
 Abrahám i poslední synovia viery –
 víťazný oblúk sa dokončí
 a svätá Božská myšlienka
 premení sa na večnosť!

Syn môj, poď!

DIMENZIE KOMUNIKÁCIE

ĽUBA HEINZLOVÁ

Médiá majú v našom svete unikátne miesto. Predstavujú akési okno, ktorým sa môžeme pozeráť do sveta, neprístupného našej priamej skúsenosti. Sprostredkujú nám informácie, obrazy, myšlienky a rozširujú naše horizonty. S touto ambíciou vstupuje na mediálnu scénu i nový časopis cirkvi bratskej Dialóg, ktorý chce vytvoriť akýsi virtuálny most medzi jednotlivými zbormi.

Tento cieľ je nepochybne ušľachtilý. No treba si uvedomiť, že každé periodikum na jednej strane rozširuje svet, na strane druhej ho splošťuje. Prináša bohatšiu paletu informácií, ale za cenu ich väčšej povrchnosti. Nemám na mysli povrchnosť v hodnotovom zmysle (aj keď i tá je častá), ale povrchnosť, ktorá je, takpovediac, zakódovaná v DNA mediálnej komunikácie. Novinový či časopisecký článok predstavuje skôr letmý pohľad, ako komplexnú a vyčerpávajúcu analýzu, pre ktorú v takejto forme komunikácie neexistuje priestor. Samozrejme, tieto pohľady môžu byť zaujímavé i užitočné, môžu čitateľa obohatiť či primäť uvažovať. Vždy však zostanú len kaleidoskopom rozličných zaujímavostí bez hlbšej zaangažovanosti čitateľa.

Ako každý časopis, aj Dialóg môže rozširovať svet len do šírky, no hĺbková dimenzia mu kvôli danostiam samotného média bude vždy unikať. Mnohí z vás možno namietnu, že je dobré, či dokonca potrebné vedieť, čo sa deje v iných zbormi, s akými problémami a otázkami zápasia. Súhlasím. V tom presne spočíva rozširovanie sveta do šírky. Človek sa, zástupne, prostredníctvom médií, stáva účastníkom udalostí, ktoré priamo nezažíva, napríklad diania vo vzdialených zbormi. Na druhej strane informácie, ktoré získame, nebudú natoľko komplexné, akoby sme tieto konflikty či dilemy sami zažívali. Dozvieme sa kľúčové charakteristiky situácie, ale nuansy, detaily, v ktorých spočíva význam, nám uniknú. Spoznáme názory niekoľkých, ale o myšlienkach drvivej väčšiny sa nedozvieme nič. V tom spočíva už spomenutá absencia hĺbky.

Hĺbkovú dimenziu nemožno sprostredkovať časopisom, ani kresťanským. Hĺbka spočíva v prekonávaní rovnakých pro-

blémov, riešení spoločných otázok, jednoducho v interpersonálnej komunikácii, ktorá má cyklický, opakujúci sa charakter.

Môžem hovoriť len o svojej subjektívnej skúsenosti so zborom v Bratislave, ale zdá sa mi, akoby tu práve komunikácia bytostne chýbala. Ako človek, pochádzajúci z prostredia mimo cirkvi, ktorý chodí na „Cukrovú“ niečo vyše dvoch rokov, vnímam tento priestor ako pole, kde existuje viacero rozmanitých skupín a skupiniek, spojených priateľskými či príbuzenskými vzťahmi. Tieto skupiny tvoria, aspoň pre mňa (a domnievam sa, že pre viacerých ľudí z vonkajšieho prostredia) akúsi nepreniknuteľnú štruktúru, ktorej usporiadaniu a pravidlám možno len veľmi ťažko rozumieť a ešte ťažšie sa do nej možno začleniť. To neznamená, že som tu nestretla viacero zaujímavých ľudí s otvoreným, tolerantným postojom. Moje tvrdenia však odrážajú skôr celkový dojem zo samotného zboru a jeho identity ako skúsenosti s jednotlivcami. Práve z tohto dôvodu mám pocit, že „Cukrová“ potrebuje viac interpersonálnej komunikácie, v ktorej by bolo možné reflektovať práve problémy tohto konkrétneho zboru, v ktorej by sa mohla realizovať táto hĺbková dimenzia komunikácie.

Vznik a existencia časopisu nie je a ani nemôže byť liekom na absenciu vzájomnej komunikácie, sužujúcu tento a možno aj iné zbory. Tým nechcem povedať, že nevidím zmysel nového časopisu. Mediálna komunikácia nepochybne má svoje miesto v spoločnosti i v cirkvi a ja dúfam, že Dialóg bude svoje funkcie plniť čo najlepšie. Medzery médií ako formy komunikácie však možno zaplniť len interakciou tvárou v tvár. Spoločnosť na to často zabúda, zdá sa, že aj my, kresťania. Pokúsme sa nezabúdať.

HĽBKOVÚ DIMENZIU
NEMOŽNO SPROSTREDKOVAŤ
ČASOPISOM,
ANI KRESŤANSKÝM.

Futbalisti nesmú prejavit' vieru

Rozhodnutie Medzinárodnej futbalovej federácie (FIFA) z marca 2007 o tom, že základná povinná výstroj futbalových hráčov nesmie obsahovať žiadne politické, náboženské a osobné stanoviská, je popretím náboženskej slobody. V otvorenom liste prezidentovi FIFA Josephovi S. Blatterovi to konštatuje poslanec Európskeho parlamentu za KDH Miroslav Mikolášik. Obáva sa, že rozhodnutie FIFA chce vytlačiť z futbalových ihrísk náboženské stanoviská, obzvlášť kresťanské výroky. Podľa Mikolášika na základe nariadenia sa napríklad môže pokutovať aj to, že sa hráč prežehná.

Motto Campfestu bude

Uži si TO!

Jubilejný desiaty ročník hudobného kresťanského Open Air festivalu CampFest bude mať názov „Uži si TO“. Témou pre rečníkov a evanjelistov, ktorých bude na festivale šesť, bude prvá a tretia kapitola z Listu Efezským. Na otázku, prečo bude mať festival úzko vyhranenú tému, Marián Lipovský povedal: „Radšej pôjdeme užšie a hlbšie.“ Dejiskom CampFestu bude opäť Kráľova Lehota. Hlavnými cieľmi sú: duchovné prebudenie mladej generácie, hľadanie spoločných bodov pri evanjelizačných aktivitách rôznych cirkví a spolupráca kresťanov na Slovensku.

Zákon o spolkoch poškodí aj cirkvi

Návrh zákona o spolkoch, ktorý pochádza z dielne ministerstva vnútra, priamo ohrozuje prácu mnohých kresťanských občianskych združení. Zakazuje im vykonávať činnosť, ktorá má slúžiť komukoľvek inému, kto nie je členom spolku. „Ak chce občianske združenie ponúknuť bezdomovcovi nocľah a jedlo, musí sa najskôr stať jeho členom, to je absurdné,“ uvádza praktické zádrhly návrhu zákona predseda rady Evanjelickej aliance Ondrej Garaj. O zákone rokuje ministerstvo vnútra s mimovládnymi organizáciami.

(podľa rádia7 pripravila jr)

foto: KAMIL VYSKOČIL

Dokázala veda, že Boh neexistuje?

BOŽIA EXISTENCIA

DALIBOR KRÚPA

Na tomto mieste budeme postupne uverejňovať sériu článkov DALIBORA KRÚPU na tému VEDA A VIERA a seriál uzavrieme niekedy v polovici roka besedou v Diskusnom klube. Budeme radi, keď sa do diskusie na túto tému zapojíte aj vy na našej stránke www.mesacnikdialog.sk.

Otázku, či Boh existuje, si z času na čas položí každý človek a každý sa s ňou musí nejako vysporiadať. Odpovede sú veľmi rôznorodé a často si protirečia podľa toho, kde ich kto hľadá. Jednou z možností je rozhodnúť sa túto otázku ignorovať. Je to však taká závažná otázka, že sa vynára vždy znovu a znovu. Kto sa ňou rozhodne vážne zapodievať, odpovede môže hľadať na viacerých miestach. Môže dať na ňu odpoveď veda? V odpovediach na to, čo nám môže veda povedať na otázku Božej existencie, sa väčšinou stretávam s dvoma typmi názorov: Prvý tvrdí, že veda vyvrátila existenciu Pána Boha. Druhý, že veda ho nemôže ani dokázať ani vyvrátiť. Existuje aj tretí typ názorov, ktoré priznávajú, že veda dáva dostatok odpovedí potvrdzujúcich Božiu existenciu. Aby sme sa na tieto tvrdenia mohli pozrieť trochu bližšie, musíme sa najprv vrátiť k podstate a predmetu vedy.

Ak slovo veda (scientia) používame v jeho starobyľom význame vedomostí vo všeobecnosti, môžeme hovoriť o babylonskej, egyptskej alebo gréckej vede apod. Mohli by sme tiež hovoriť o matematickej vede, o ktorej veľa vedeli Gréci, hlavne o geometrii, alebo tiež o astronomickej vede starovekých Egyptanov a moreplavcov. Hovoríme, že žijeme vo veku vedy. Dá sa súhlasiť s historikmi modernej vedy, že vek vedy sa začal v roku 1543 vydaním slávneho diela M. Kopernika *De Revolutionibus Orbium Coelestium* (O obehu nebeských sfér). Nechcel v ňom polemizovať so zaužívaným geocentrickým pohľadom, len v rámci matematického cvičenia vyjadril myšlienku, že Zem obieha okolo Slnka, a tak sa dá pohyb vysvetliť oveľa jednoduchšie ako pomocou vtedy používaných teórií o cykloch a epicykloch. Zostalo by iba pri zaujímavom matematickom cvičení, keby v ďalšej epoche neprišlo k rozvoju toho, čo dnes nazývame „experimentálnou metódou“ vo vede. Spočíva jednoducho v navrhovaní experimentov, pomocou ktorých sa dajú testovať hypotézy. Dnes sa to zdá byť celkom samozrejmy proces a vôbec si neuvedomujeme, že tento spôsob myslenia sa začal všeobecnejšie akceptovať iba približne pred 450 rokmi. Dovtedy sa poznatky neposudzovali na základe experimentu, ale na základe autorít. V tom, čo by sme nazvali otázky vedecké, to bol Aristoteles. Napríklad pád telies sa vysvetľoval ich snahou dostať sa do stredu vesmíru. Tieto názory musela rodiaca sa veda prekonávať.

Podstatou modernej vedy je jej experimentálna metóda. Je založená na overovaní poznatkov na základe opakovateľnosti tých istých výsledkov nezávisle od miesta a času, v ktorom boli vykonané, a ich objektivita sa potvrdzuje tým, že nezávisia ani od človeka (subjektu), ktorý daný experiment vykonáva, pokiaľ boli dodržané rovnaké vonkajšie podmienky ako teplota, tlak a pod. V tom je jej sila v hľadaní objektívnej pravdy, ale zároveň aj jej slabosť, pretože mnoho prírodných javov, historických udalostí a ľudských zážitkov nie je opakovateľných a vymyká sa experimentálnej metóde.

Predmetom vedy je príroda a nie Stvoriteľ prírody. Podobne ako skúmaním diel vytvorených ľudskou rukou sa dozvedáme o mentálnych a tvorivých schopnostiach ich tvorcov, skúmaním prírody sa dozvedáme o jej Tvorcovi. Priekopníci modernej vedy boli hlboko veriaci ľudia. Boli presvedčení o existencii Stvoriteľa prírody, ktorý nie je sám prírodou, ale je jej Pánom. Skúmaním prírody chceli lepšie poznať Stvoriteľovo dielo. Aj mnohí súčasní prírodovedci dosvedčujú pravdivosť výroku z Písma, keď skúmaním prírody vidia „večnú moc a božstvo“ Stvoriteľovo. (*Rimanom 1:20*)

S Pánom Bohom nemôžeme urobiť fyzikálny či chemický experiment, aby sme vedecky potvrdili Jeho existenciu. Svojou podstatou sa ďaleko vymyká našim sofistikovaným, no v porovnaní s Jeho možnosťami predsa len primitívnym vedeckým experimentom. Skúmaním prírody poznávame Jeho nesmierny tvorivý intelekt, preto je v našom ľudskom ponímaní osobou. Ako Stvoriteľ energie, hmoty, času a priestoru je osobou, ktorá prevyšuje tieto fyzikálne kategórie. Tam by sme ho beznádejne hľadali. Naša nádej je v tom, že je osobou.

Biblia o Božej existencii nepolemizuje, jednoducho ju deklaruje. Zvestuje nám, že Pán Boh sa k nám znížil ako osoba, a vyzýva nás urobiť s ním „experiment“. Experiment osobného stretnutia a osobnej dôvery. A hoci sa už desaťročia zaoberám vedeckým výskumom, nenašiel som žiaden vedecký dôkaz, že by Boh neexistoval; za desaťročia môjho „experimentu dôvery“ som nenašiel jediného človeka, ktorého by bol Pán Boh v podobnom experimente sklamal.

Sporadicky sa aj u nás rozbieha diskusia na tému: Odluka cirkvi od štátu. Krátko pred Vianocami sme sa dozvedeli, že v Čechách sa štát s cirkvami prakticky dohodol na odlúčení, aj keď niektorí to interpretujú tak, že nejde doslova o odluku cirkvi od štátu. Hoci premiér Róbert Fico nedávno ubezpečil zástupcov cirkví na Slovensku, že témy, ktoré by mohli vyvolať spor medzi cirkvou a štátom jeho vláda otvárať nebude, prinášame odpovede na otázky MARCELA NOLČA z Levíc.

ODLUKA CIRKVI OD ŠTÁTU

1. Ako to vlastne s odlukou cirkvi od štátu v Čechách dopadlo?

(odpovedá Karel Fojtík, tajomník R CB ČR)

Věcný záměr vychází z několika principů. Je koncipován tak, že katolickým diecézím a nekatolickým subjektům umožňuje finanční náhradu za státem nevydané majetky. Katolické řády a kongregace upřednostnily naturální navrácení převážně zemědělského majetku. Důležitým momentem bylo stanovení úrovně dosud nevydaných majetků všech církví, který byl vypočten v hodnotě 83 mld. Kč. Církev přistoupila na požadavek státu, aby se nevracel církevní majetek, který předtím přešel na obce nebo na kraje. Jedinou povinnou osobou vůči církvím zůstává stát. Byla také stanovena lhůta, po kterou by stát splácel církvím dohodnutou finanční náhradu – 60 let. Církev ustoupila od původního požadavku valorizace splátek mírou inflace, a stát navrhl úročení šedesátiletého dluhu 4,85 %. Při anuitním splácení přesáhne splátka 4,2 mld. Kč/rok. Kromě toho bylo dojednáno 20-ti leté přechodové období, během kterého by církev dostávala ještě příspěvek vycházející v prvním roce z úrovně roku 2007 a každým rokem by se překlenovací příspěvek o 5 % snižoval. Prakticky by to např. pro CB znamenalo navýšení příspěvku ze státního rozpočtu ze 30 mil Kč/rok na cca 50 mil. Kč/rok + překlenovací příspěvek. Cílem těchto kroků je postupné obnovení samostatného hospodaření všech církví a náboženských společností v ČR. Církev se za těchto okolností zavázala vůči státu, že se okamžitě vzdá veškerých majetkových nároků na nevydané církevní majetky.

Poslední poznámky se týkají procesu dělení mezi ČBK a ERC a rozdělení finančních náhrad uvnitř nekatolických církví. Opakovaně bylo totiž církvím v ČR podsouváno, že se nakonec nedohodnou. Věcný záměr nevychází z původu nevydaného majetku, který je většinově katolický a jen 3 % je tvořen z ostatních církví. Zde je zapotřebí ocenit ochotu k dohodě, která reflektovala nejen historické majetkové poměry, ale i aktuální pozice církví v ČR. Výsledné procento finančních náhrad pro ČBK je ve výši 82 % a ve prospěch ostatních nekatolických církví připadá 18 %. Interní rozdělení náhrad v rámci ERC se připravilo dle více kritérií (počet duchovních, počet věřících, počet církevních budov, zaměstnanci ve veřejně prospěšných činnostech – pracovníci diakonií, vojenských a vězeňských kaplanů aj.).

2. Aký postoj pri dialógu štátu s cirkvou o prípadnej odluke zaujme naša cirkev?

(odpovedá Ján Henžel, predseda R CB SR)

Keďže sme jednou z najmenších cirkví, svoj postoj budeme koordinovať v rámci Ekumenickej rady cirkví. Pritom však budeme vychádzať z týchto princípov:

a/ Cirkev bratská patrí medzi tzv. slobodné cirkvi, čo znamená nezávislosť od štátnej moci. Sme členskou cirkvou Medzinárodnej federácie slobodných evanjelických cirkví (IFFEC), kde z približne 140 členských cirkví iba cirkev bratská v ČR a v SR je čiastočne financovaná zo štátneho rozpočtu. Najprv nám to bolo nanútené komunistickými úradmi a teraz prijímame dotácie zo štátneho rozpočtu ako výraz odškodného za krivdy minulého režimu. Považujeme ich však za dočasné.

b/ Cirkev je súčasťou kultúrnych a spoločenských štruktúr. Zmyslom jej existencie nie je len napĺňanie potrieb svojich členov, ale aj služba tým, ktorí sú mimo cirkvi. Preto nie je možná, ani správna, absolútna „odluka“ cirkvi od štátu. Môžeme a chceme (!) hovoriť o relatívnej finančnej odluke cirkvi od štátneho rozpočtu. Ako by som si to predstavoval?

c/ Daňovníci by okrem terajších možností prispievať do zbierok mohli pravidelne prispievať na činnosť cirkvi podľa vlastného výberu. Sumu by však priznali vo svojom príjme a zdaniili ju. Cirkev by raz ročne urobila vyúčtovanie takto prijatých príspevkov a daňový úrad by cirkvi vyplatil výšku dane, ktorú z nich daňovník odviezol. Pri súčasnej 19 % sadzbe dane z príjmu to znamená, že za každých 1 000 Sk, ktoré daňovník daruje cirkvi, by si táto vyúčtovala od štátu aj daň 190 Sk.

d/ Takéto riešenie považujeme za spravodlivejšie v tom, že by zostala zachovaná spoločenská podpora cirkvi. Rozhodovanie o jej výške by sa však prenieslo z poslancov parlamentu na samotných prispievateľov. Nezávisela by od štátnej moci, ale od prispievateľov. Aj prerozdelenie príspevkov jednotlivým cirkvám by bolo spravodlivejšie, pretože by nebolo závislé od veľmi rozličnej evidencie príslušníkov jednotlivých cirkví, ale jednoducho od miery, akou ľudia svoju cirkev podporujú.

e/ Takýto systém už dlho funguje vo Veľkej Británii. Anglikánska cirkev je ako jediná štátna cirkev podporovaná priamo zo štátneho rozpočtu, ale všetky ostatné cirkvi sú vlastne registrované ako dobročinné organizácie, ktoré sú podporované uvedeným nepriamym spôsobom. ■

Za karikatúry Mohameda do väzenia

Bieloruského novinára odsúdili na tri roky väzenia za zverejnenie karikatúr proroka Mohameda. Alexandra Sdvižkova (49) uznal súd vinným z podnecovania rasovej a náboženskej nenávisti. Informoval o tom Alexej Karol, šéfredaktor už zrušeného týždenníka Zgoda. Karikatúry Mohameda zverejnené v roku 2005 v dánskom denníku Jyllands-Posten vyvolali hnev moslimského sveta. Denníky po celom svete napriek tomu zverejnili kópie týchto karikatúr, čo spôsobilo masívne demonštrácie v moslimských krajinách. Týždenník Zgoda chcel uverejniť práve kópie týchto karikatúr.

Nový zákon na mp3

Kresťanskí vydavatelia sa snažia zachytiť nárast počtu zákazníkov, ktorí vo veľkej miere používajú multimédiá. Namiesto tradičnej knižnej verzie im teda ponúkajú príbehy Písma na kazetách, CD-čkach, vo forme MP3, ponúkajú im stiahnutie cez internet a používanie iPodov a iných foriem. Tvorcovia audio nahrávok Biblíí boli prekvapení, že si ich kupujú ľudia bez rozdielu veku. Nahrávali ich populárni herci, spolu s kresťanskými pracovníkmi. Pracovníci organizácie GoBible zdôrazňujú, že Biblia bola skutočne písaná na počúvanie. Počúvanie biblických textov spolu s čítaním Biblie dodáva textu hĺbku.

Protesty proti pápežovi

Pápež Benedikt XVI. v domácom Ríme narazil na odpor desiatok študentov a profesorov slávnej univerzity La Sapienza. S heslami „Preč s pápežom“, „Poznanie nepotrebuje kňazov“, protestovali proti jeho plánovanej návšteve. V otvorenom liste hlave katolíckej cirkvi 67 profesorov napísalo, že ich „uráža a poníža“ pápežov názor na talianskeho astronóma Galilea Galileiho zo 17. storočia. Podľa nich nie je vhodné, aby inštitúcia oddaná vede vzdala úctu pápežovi, keď cirkev vedu potláčala. Akademci jednej z najstarších univerzít v Európe, ktorú založil pápež Bonifác VIII.,

narážali na Benediktov prejav z roku 1990. Vtedy ako kardinál Ratzinger šéfoval doktrínálnej Kongregácii pre náuku viery vo Vatikáne. Citoval v ňom rakúskeho filozofa Paula Feyerabenda, že „cirkev sa v období Galilea držala rozumu viac než samotný Galileo“ a verdikt proti nemu bol, s ohľadom na to obdobie, „racionálny a správny“.

Vedúceho mládežníkov v Bielorusku dobili takmer na smrť

„Malady front“ je bieloruské mládežnícke hnutie s kresťanskými koreňmi a usiluje sa o slobodu, demokraciu a uvedenie kresťanských hodnôt v Bielorusku do života. V septembri 2007 sa vedenia hnutia ujal 19-ročný Zmitser Fedaruk, ktorého polícia ihneď začala prenasledovať. V decembri navštívil USA, kde poskytol rozhovory rádiám Slobodná Európa a Liberty. Keď sa Fedaruk vrátil do Bieloruska, zúčastnil sa na pokojnej demonštrácii na podporu Bieloruskej nezávislosti. Špeciálna polícia ho izolovala, jej príslušníci ho bili a na zemi kopali, až jeho hlava narazila na betónový podklad. Demonstranti volali záchranku, ktorá ho odviezla do nemocnice, kde mu zistili krvácanie do mozgu. Fedaruk pre Rádio Slobodná Európa povedal: „Verím v Boha a bojím sa iba Boha.“

(podľa rádia7 pripravila jr)

Všetkým nadšencom zborového spevu:

Sme spoločenstvo kresťanov z celého Slovenska (a v menšom počte aj z ČR), ktorí chcú svojim spevom oslavovať Boha. Stretávame sa na sústreďeniach 4-5 krát za rok a popritom koncertujeme doma aj v zahraničí. Sme spevokol CB, ale naše rady sú otvorené pre každého, kto chce rozvíjať dar spevu.

Teraz je tá najvhodnejšia príležitosť prísť medzi nás, pretože EBEN EZER začína svoje nové obdobie. Príchodom nového dirigenta sa bude tvoriť aj nový program, a tým sa otvára možnosť pre nových ľudí.

Ak máte záujem prísť, kontaktujte, prosím, Janku Feríkovú na t.č. 0905 649 097.

Viac informácií:
www.ebenezer.sk

POZVÁNKA

Modlitebné spoločenstvo LÝDIA usporiada 10. konferenciu

„Kto víťazí toho učiním stĺpom“ /Zj: 3,12/.

na Zemplínskej Šírave v hoteli „Chemes“ od 11.4.-13.4.2008

Božím slovom poslúžia kazatelia PETER PRIŠTIAK a MARTIN JURČO.

Prezentácia bude v piatok 11.4. od 8,30 hod.

Konferencia sa začne od 10,00 hod. a končí na druhý deň v sobotu o 15,30 hod.

V nedeľu bude už voľnejší program. Poslúžia sestry zo zahraničia.

Mapka bude priložená s pozvánkou len tým, ktorí sa prihlásia do konca marca na adresu: Marta Gajdošová, Lesnícka 4, 08005 Prešov.

Telefón č.: 051/7752603 alebo na mobil č.: 0902 389 633.

Cena za pobyt a stravu s plnou penziou je 500.-Sk za deň.